

V NAŠA LUC V

januar 2005, letnik 54, številka 1

ISSN 1408-9726

9 771408 972008

MESEČNIK ZA SLOVENCE PO SVETU

Družinski biblični seminar rojakov iz Stuttgarta

Udeleženci družinskega bibličnega seminarja

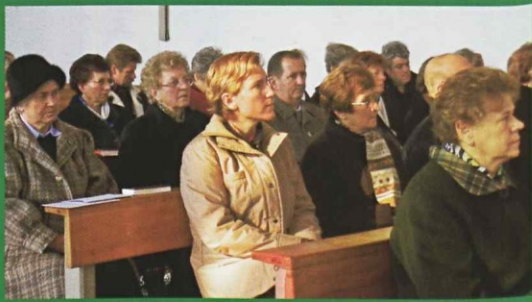
Delo po skupinah smo namenili Svetemu pismu.

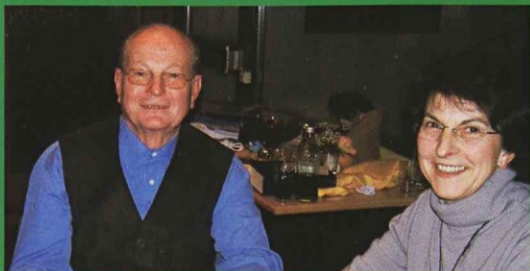
Letos smo se posvetili Stari zavezi.

Tema našega seminarja je bila Preroki včeraj in danes.

Med mašo v cerkvi sv. Krištofa.

Zakonca Wetzel sta stara prijatelja Slovencev.

*Msgr. Janez Pucelj, doc. dr. Marijan Peklaj,
g. Roman Kutin, dr. Zvone Strubelj, naše duhovne posode.*

NAŠA LUČ

Glasiło Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

BOŽIČNO VOŠČILO SLOVENSКИH ŠKOFOV

Ohranite pozitiven odnos do domovine	2
Krst: Jezusovo pravo rojstvo?	6
Da, Oče!	7
Obremenjuje me zunanost	8
Brunk – podružnična cerkev sv. Treh kraljev	9
Čas uresničljivih upov	10
Prisluhnimo domovini	11
Slovenija moja dežela	14
Iz življenja naših župnij	16
Leto brez sonca	34
Lučkin kotichek	41
Malo za šalo	42
Oglasi	43

Sveti oče nas je povabil in popeljal v leto evharistije. Skozi vse cerkveno leto, ki je pred nami, se bomo poglobljali v največjo skrivnost naše vere, v skrivnost Gospodove navzočnosti med nami pod podobo kruha in vina. Evharistija povzema in nadaljuje vso zgodovino odrešenja. Vanjo so zajeta vsa obdobja cerkvenega leta in vsi dogodki - tudi sveta noč in sveti dan Gospodovega rojstva.

Zveličar se je rodil v Betlehemu in angel je na betlehemskih poljanah oznanil pastirjem: »Našli boste dete, povito in položeno v jasli.« Betlehem pomeni 'hiša kruha' in jasli so 'priprava, v katero se polaga krma'. Zato se angelovo oznanilo sliši tudi kot prerokba: Kristus, ki je rojen v 'hiši kruha' in 'položen v jasli', že napoveduje, kar je pozneje povedal v shodnici v Kafarnaumu: »Jaz sem živi kruh, ki sem prišel iz nebes.«

Skrivnost učlovečenja se ponavlja pri vsaki zahvalni daritvi. Kristus, ki se je v polnosti časov utelesil v Devici Mariji, se pri sveti daritvi vsak dan uteleša v kruhu. V obeh podobah nam je zgled in pri njem se učimo obojega: kako se hrani sam in kako se v hrano daje drugim. Pod podobo kruha nas uči predvsem, kako se v hrano daje drugim, v podobi otroka pa predvsem, kako se hrani sam.

V podobi otroka, ki mu je materino mleko edina tolažba, nam v spomin kliče besede, ki jih je povedal svojim učencem ob Jakobovem vodnjaku: »Moja jed je, da izpolnim voljo tistega, ki me je poslal, in dokončam njegovo delo.« Pod podobo kruha, ki izgoreva v človeku in mu ohranja življenje, pa nam kliče v spomin besede pri zadnji večerji: »Vzemite, jejte, to je moje telo!«

Kakor se je novorojeni Zveličar umiril in potolažil v Marijinem naročju, ki ga je varovalo in hranilo, tako se ob njegovem rojstnem dnevu umirimo in potolažimo tudi mi v naročju matere Cerkve, ki nas varuje in hrani. Kakor pravi psalmist: »Utešil in umiril sem svojo dušo kakor otrok v naročju svoje matere, kakor otrok je v meni moja duša.«

Vsem bratom duhovnikom, redovnikom in redovnicam, rojakom doma in po svetu, pripadnikom drugih narodnosti in ver želimo blagoslovljen božič in milosti polno leto 2005.

Slovenski škofje

Prva str. ovitka: Tamino Petelinšek: Trikraljska akcija
Druga str. ovitka: SKM Stuttgart: Družinski biblični seminar
Tretja str. ovitka: SKM Zürich: Jubilejno 30. martinovanje v Švici
Četrta str. ovitka: L. Bekš: Snežak

Ohranite pozitiven odnos do domovine

France Cukjati, predsednik Državnega zbora Republike Slovenije

Najprej se nam, prosim, predstavite. Kdo je France Cukjati?

Je eden od Slovencev, ki imajo radi slovensko deželo, njene hribe in doline, potoke in planine, eden tistih, ki jih motijo krivice in laži in ki želijo več sonca slovenski družbi. France Cukjati je po izobrazbi vsemogoče, nazadnje zdravnik. Po horoskopu je vodnar, po duši pa pesnik. Je tudi poročen in ima štiri sinove, ki imajo manj napak kot on.

Kje in kdaj ste se srečali s politiko?

Odkar se spomnim, sem bil sredi politike. Prvič sem se z njo srečal kot nekajletni otrok, ko je po drugi svetovni vojni mama jokala, ker jo je preganjala komunistična oblast in ji grozila, da bo ob službo, če ne bo nehala hoditi v cerkev. In tudi skozi mladost me je spremljala senca totalitarizma. Kot študent sem se preskušal s politično angažiranimi pesmimi in ko sem končno le uspel z objavo, je bila revija zaplenjena. Z demokratizacijo Slovenije po letu 1990 pa me je potegnilo v ustanavljanje Zdravniške zbornice Slovenije, ki je bila leta 1945 nasilno prepovedana. No in pred štirimi leti so me prijatelji pregovorili, da sem kandidiral in bil nato v prejšnjem mandatu prvič izvoljen v Državni zbor.

Sem torej eden tistih mnogih Slovencev, ki so bili od zibelke naprej soočeni s politiko in njenimi slabimi učinki in ki že od nekdaj politično razmišljajo, čeprav se pogosto tega niti ne zavedajo.

Kako bi ocenili razvoj politike na Slovenskem po propadu komunizma?

V Sloveniji je komunizem kot politični sistem le na videz propadel. V glavah mnogih živi še naprej. Ne le kot ideja, ampak tudi kot način političnega obvladovanja. Če je klasični komunizem uporabljal kadrovanje in ustrahovanje kot glavni vzvod obvladovanja množic, sta bila v zadnjih dvanajstih letih v ospredju kadrovanje in moč kapitala. Glede kadrovanja je v prejšnjem mandatu celo rektor ljubljanske uni-

verze gospod Mencinger priznal, da »je za uspešno poklicno kariero danes pomembneje biti član Liberalne demokracije, kot pa je bilo v prejšnjem režimu pomembno biti član Zveze komunistov«. In če je včasih ustrahovanje preprečevalo, da bi ljudje govorili in razmišljali s svojo glavo, se danes ta cilj lahko dosega s kapitalskim lastništvom glavnih medijev. Tudi kapital, ki ga nadzirajo razni forumi, ima politični vpliv.

Ali lahko rečemo, da smo tipična postkomunistična družba, država v tranziciji. Kdaj bo po vašem mnenju konec te zloglasne tranzicije?

Slovenija ni tipična postkomunistična država. Pri nas komunizem kot politični sistem nikoli ni bil zavržen. Celo zločini komunizma niso bili pri nas še nikoli vsaj deklarativno in na simbolni ravni ustrezno priznani in obsojeni, tako kot bi se to spodobilo v demokratični in pravni državi. Tranzicije bo konec takrat, ko bomo ne samo po besedilu ustave, ampak tudi v resnici postali demokratična in pravna država. Takrat, ko paradržavne politično-kapitalske naveze ne bodo mogle več monopolno obvladovati slovenskega političnega prostora. Pri tem je popolnoma vseeno, ali gre za nekdanje komunistične ali pa novoliberalne kapitalske naveze. Predpogoj demokratizacije pa je pluralizacija medijev, ki bi omogočila večjo politično osveščenost volivcev.

Kako presojate razvoj demokratizacije slovenske družbe po letu 1991?

Nekateri trdijo, da je največja napaka Demosa v tem, da ni odločno zarezal v politični monopol komunis-

tičnega vodstva, ki je s svojo organizacijsko shemo in delovanjem tajnih služb nosilo elemente mafijske združbe. Pri nas ni bilo lustracije niti sodnih postopkov, kaj šele obsodb kaznivih dejanj prejšnjih nosilcev oblasti. Ker so imeli monopol na področju informacij, izkušenj in kapitala, so že po nekaj letih lahko igraje obvladali komaj rojeno pomladno demokracijo.

Prvo desetletje demokratizacije Slovenije je imela v rokah postkomunistična opcija slovenskih politikov. Kaj to pomeni za narod?

Morda to ni bilo slabo. Morda je dobro, da nismo imeli lustracije. V teh letih je zorela slovenska demokracija in tudi pomladne stranke so se marsikaj naučile. Pot, ki jo je ubrala Slovenija, je morda težja in daljša, a cilji, ki se na tak način dosežejo, so bolj zanesljivi in bolj trajni. Pri nas ni prišlo do »kontrarevolucij«. Noben vodilni komunist ni bil na silo odstavljen, čeprav bi lahko marsikoga postavili celo pred sodišče. Vsak korak na poti v demokracijo, naj je bil še tako kratek in nepomemben, je bil dosežen le z veliko dela in napora. Ob tem pa smo zreli vsi, tako volivci kot nove generacije politikov.

Zadnje volitve so vendarle prinesle zasuk. Kako in zakaj so se zgodile te spremembe v volilnem telesu?

Obstaja vrsta analiz in vrsta različnih teorij, kako in zakaj je prišlo do tega zasuca. Sam pa vidim ključni razlog v tem, da je vendarle bil nekoliko načet medijski monopol. Čeprav so v večini slovenskih dnevnikov še vedno v ospredju tendenciozno enostranski komentatorji, se vse več bralcev srečuje tudi z alternativno informacijo v Magu, Demokraciji, Financah ipd. Odkar je na lokalnih televizijah večini gledalcev omogočeno spremljanje razprav na sejah Državnega zbora, so tudi informacije in poročila s teh sej bolj objektivna.

Volivci so torej postali nekoliko bolj informirani. Klientelistične strankarsko-kapitalske naveze je bilo vse težje skrivati in tudi volivci so postajali vse bolj kritični do aktualne oblasti. Celo raznim Toševim raziskavam so se nazadnje že vsi smejali. Slovenci, ki so po naravi nenaklonjeni spremembam, so torej končno ugotovili, da je možna in da bi bila potrebna sprememba oblasti.

Koalicija je sestavljena. Ali lahko našim bralcem na kratko razložite, kako se sklepajo koalicije, kakšne igre potekajo v ozadju in kaj je prevladalo pri tej zadnji vladni koaliciji?

Stranki, ki na volitvah dobi največ sedežev v parlamentu, predsednik države ponudi mandatarstvo. Nato se

daleč od oči javnosti začnejo pogovori med predsedniki strank. Ko je prvo tipanje končano, se začno pogovori strankarskih ekip o vsebinskih vprašanih in točkah koalicijske pogodbe. In končno pridejo na vrsto vprašanja o kadroviski zasedbi vodilnih mest. Cilj vseh teh usklajevanj je dobiti zanesljivo večino v Državnem zboru.

Kakšen pomen in težo je pri tem imela Koalicija Slovenija (NSi in SDS)? Smiselnost takšne koalicije že od prej, ko ste bili še v opoziciji?

Pravzaprav sem vesel, da je bila Koalicija Slovenija v prvem mandatu svojega obstoja v opoziciji. To je bil čas zorenja in utrjevanja sodelovanja. Menim, da je to tudi po vsebinski strani dobra koalicija. Slovenska demokratska stranka je nekoliko bolj levo obarvana, Nova Slovenija pa desno. Oboji pa dajemo temeljni poudarek demokratičnim, socialnim, etičnim in krščansko-evropskim vrednotam. V mnogih vprašanih se dopolnjujemo in učinek koalicije je mnogo več kot pa le seštevek učinkov posameznih strank. Šele kot celota smo resnično sredinska opcija. Zato se še nikoli od leta 2000, odkar sem poslanec, ni pojavil resen dvom o smiselnosti te koalicije.

Katere so po vašem mnenju glavne naloge nove vlade? Na kaj mora biti še posebej pozorna?

Na gospodarskem področju je glavna pozornost države doslej veljala velikim podjetjem, paradnim konjem, »nacionalnemu interesu«. Njim so bile namenjene državne pomoči in olajšave, v njih je imela država večinsko lastništvo, zato je lahko v njih tudi kadrovala svoje ljudi in uveljavljala svoje strankarske interese. Zanimarjalo pa se je obrtništvo in malo podjetništvo, ki je mnogo bolj perspektivno in mnogo bolj primerno naravi slovenskega človeka. Slovenci so na splošno najbolj delavni, produktivni in učinkoviti v okolju »družinskega podjetja«. Ob tem, da je razširitev proizvodnje Revoza v Novem mestu prejšnja slovenska vlada francoskemu lastniku sofinancirala v višini 50.000 EUR za novo delovno mesto, se sprašujem, koliko slovenskih obrtnikov bi lahko razširilo proizvodnjo, če bi jim država sofinancirala petkrat manj za novo delovno mesto. Ob tem pa lahko Francozi čez nekaj let preselijo tovarno z vsemi delovnimi mesti na Kitajsko, slovenski obrtniki pa bodo več ali manj za vedno ostali v Sloveniji.

Poleg ustvarjanja ugodnejših pogojev za malo gospodarstvo ima seveda ta vlada še vrsto drugih nalog, ki jim želi posvetiti posebno pozornost. Gre za javne

službe (šolstvo, zdravstvo ipd.), ki morajo postati bolj prijazne uporabnikom, gre za prevetritev demografske in družinske politike, gre za bolj pravično in učinkovito pravosodje, za obvladovanje gospodarskega kriminala itd.

Državni zbor predstavlja vrh državne oblasti in temelj demokracije. Predsednik ima pri tem zelo odgovorno vlogo in je najbrž pogosto pod pritiskom strankarskih želja. Kako boste vodili Državni zbor? Kako se kažejo ti pritiski strankarskih veljakov?

Vodenje zakonodajne veje oblasti je gotovo odgovorna naloga, čeprav kot predsednik nimam neposrednega vpliva na vsebino sprejetih zakonov. Moja naloga je, da državni zbor normalno funkcionira in da je v njem zagotovljeno demokratično vzdušje delovanja. Vse ideje in vsa mnenja poslanskih skupin in civilne družbe morajo priti do izraza. Skozi soočenje stališč, ki je lahko kdaj tudi polemično, pa morajo dozoreti take rešitve, ki so najboljše tako za državo kot državljanje. Povsem normalno je, da različni »strankarski veljaki« vedno znova skušajo izvajati pritisk na vodenje Državnega zbora, a zdi se mi tudi normalno, da tem pritiskom ne podležem. V teh prvih tednih ali mesecih so opazni zapleti zaradi pritiskov nekaterih predstavnikov opozicijskih strank, ki se morda še niso sprijaznili z dejstvom, da kratkomalo ne morejo ukazovati večini.

Država Slovenija in Slovenci po svetu. Koliko ste seznanjeni s tem dokaj perečim področjem slovenske etnije? Koalicijska pogodba namenja tej problematiki kar nekaj prostora.

S slovenskim izseljenstvom se ukvarjajo kar tri društva (Slovenska izseljenska matica, Slovenija v svetu in Svetovni slovenski kongres), parlamentarna komisija za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu ter Urad RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. Poleg tega pa naj bi se z izseljenstvom ukvarjale tudi številne druge ustanove in ministrstva. A dosedanja »bera« tega ukvarjanja ni ravno v ponos matični državi Sloveniji. Urad je na primer že v letu 2002 ustanovil poseben Oddelek za priseljevanje Slovencev iz tujine in v ta namen je bil imenovan Strokovni svet za to dejavnost. A kaj več kot to se na področju priseljevanja Slovencev ni zgodilo, čeprav že na vsakem koraku vse institucije priznavajo, da smo zaradi premajhnega števila rojstev resnično že ogroženi. Slovenski rojaki po svetu, ki se želijo vrniti ali preseliti v Slovenijo, pa poleg izdatnih informacij upravičeno pričakujejo tudi, da jim bo do-

movina omogočila nastanitev, zaposlitev in spodobno življenje. Že to, da je pri nas tako težko in administrativno tako zapleteno začeti z neko obrtno dejavnostjo ali si vsaj zgraditi stanovanjsko hišo, marsikoga odvrne od misli na vrnitev.

Kaj lahko vi kot predsednik parlamenta naredite, da se bodo stvari dejansko premaknile naprej? Da bi nekoč od različnih resolucij prešli na konkretna dejanja.

Najprej bomo morali sprejeti Zakon o Slovencih v zamejstvu in po svetu, ki smo ga kot opozicija v prejšnjem mandatu pripravili, pa ga je takratna vladna večina zavrnila. Tudi nova vlada bo problemom Slovencev po svetu namenila mnogo več pozornosti kot doslej, saj je bil v ta namen gospod Pukšič, ki se je v prejšnjem mandatu kot poslanec največ ukvarjal s temi vprašanji, imenovan za sekretarja v vladi. Ne smemo pozabiti, da je s 1. majem letos Slovenija postala polnopravna članica Evropske zveze in so se odprle nove možnosti tudi za večje kulturno in gospodarsko sodelovanje vsega narodnostnega območja (s Furlanijo-Julijsko krajino, Koroško in Porabjem vred).

Komisija DZ za Slovence zunaj meja domovine. Bo obstala in kako bo delovala?

Komisija za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu je že na novo ustanovljena. Vodi jo gospod Janez Kramberger iz Slovenske ljudske stranke. Prepričan sem, da bo dobro delovala, saj ji v tem mandatu ne bo težko usklajevati svojega dela z vlado in vladnimi službami, ki so za to odgovorne.

Kakšen je vaš osebni pogled na slovensko izseljenstvo?

Moram reči, da slovensko izseljenstvo kar dobro poznam. Ne le da sem se od nekdaj zanimal za njegove ekonomske in politične vzroke, ampak ga poznam tudi ob svojih tetah v Kanadi, njihovih družinah in otrocih, konec koncev pa sem tudi sam štiri leta živel v Frankfurtu, kjer sem doživljal utrip rednega srečevanja z rojaki.

Tujina je več ali manj za vsakega Slovenca breme. Čim dlje si od doma, tem večja je ljubezen do domovine. Boljši odnos domovine do izseljencev bi zagotovo deloval blagodejno na težave, ki jih prinaša tujina. Obenem pa lahko Slovenci iz tujine prinašajo Sloveniji nova znanja in nove povezave, ki mali državi Sloveniji v globaliziranem svetu lahko zelo zelo koristijo. In končno gre za skupno željo, da tudi po vstopu v Evropo ohranimo in krepimo slovensko identiteto. Slovenija bo ostala Slovenija le, dokler bomo v svojih srcih ostali Slovenci.

Naše izseljenstvo je večplastno – od klasičnega izseljenstva in begunstva do zdomstva ekonomske in intelektualne narave. Bodo lahko vsi čutili, da se zanje država zanima?

Upam, da! Veste, ni potrebno veliko, da se odnos domovine do zdomcev izboljša. Niso potrebna ne vem kako velika dodatna sredstva, potreben pa je občutek odgovornih politikov za ta vprašanja. Kdor ljubi svojo domovino, ima tudi primeren odnos do svojih rojakov.

Iz dobe enoumja slovensko izseljenstvo spremlja neprijetna dediščina razdeljenosti. Sicer se mnogi trudijo premagovati te plotove, vendar smo v preteklih letih marsikje zaznavali premalo čuta za zdravljenje teh ran iz domovine. Veliko odgovornih se je obnašalo po nojevsko, kakor da tega ni. Bo nova slovenska politika našla kaj več posluha za razčiščevanje in zdravljenje bremen preteklosti ali bo želela biti le uspešna brez ozira na ljudi, ki so do danes ostali zagrenjeni v ozadju?

Boleča narodova razklanost v domovini se gotovo neprijetno odraža tudi v slovenskem izseljenstvu. In dokler ne bomo doma premostili te razklanosti, jo bo tudi izseljenstvo težko. A premoščanja ni, ne da bi pogledali v brezno. Kdor je slep za svojo zgodovino, ne vidi poti v bodočnost. Čaka nas velik moralni napor soočanja z bremenom preteklosti. Upanje nam vliva dejstvo, da je vse več iskrenega raziskovanja zgodovine. Vse več se piše in govori o zamolčanih madežih naše polpreteklosti. Vse več je naporov, da se

brez sovraštva in maščevalnosti soočimo s svojo bolečino.

Slovensko državljanstvo je dobilo zelo malo Slovencev, razseljenih po svetu. Bodo ljudje še naprej postavljeni pred pravne predpise, ki ne upoštevajo vsega tega, kar se jim je dogajalo v času komunističnega totalitarizma?

V tem mandatu se mora nekaj spremeniti! Mora! Če so v prejšnjem mandatu vladne stranke kar naprej govorile o zapostavljanju »izbrisanih«, Romov in istospolno usmerjenih, bo v tem mandatu potrebno jasno in odločno spregovoriti tudi o krivicah, ki so se zgodile in se še vedno dogajajo žrtvam revolucionarnega nasilja.

V slovenski javnosti se je zavest o slovenskem izseljenstvu komaj kaj spremenila. Veliko tega se zaustavi na domačijsko čustvenih okvirjih. Slovensko izseljenstvo kot partner slovenskim ustanovam in podjetjem v ekonomskem in kulturnem smislu je še neodkrito področje.

Kolikor poznam novo vladno ekipo, lahko rečem, da se teh neizkoriščenih možnosti kulturnega in ekonomskega sodelovanja resnično zaveda. Prepričan sem, da se bo ta njena zavest prej ali slej odrazila tudi v zakonodaji in boljših pogojih sodelovanja s slovenskim izseljenstvom.

Kaj bi položili na srce našim bralcem in vsem rojakom po svetu?

Ohranite pozitiven odnos do domovine. Ohranite navezanost, tudi če vas ta domovina kdaj razočara. Tudi domovina se namreč spreminja in zori. Tudi ona bo prej ali slej vzpostavila bolj pozitiven odnos do svojih rojakov. Ne dovolite, da bi bilo takrat, ko se bo to zgodilo, že prepozno.

Pogovarjal se je Ljubo Bekš

Krst: Jezusovo pravo rojstvo?

Prvo nedeljo po božiču praznujemo praznik svete družine, nedeljo po prazniku Jezusovega razglašenja pa praznik Jezusovega krsta, letos je to že devetega januarja. Zakaj ga obhajamo v neposredni bližini božičnih dogodkov?

Za pravi odgovor na to vprašanje moramo iti daleč nazaj, v obdobje prvih krščanskih generacij. Odkrili bomo, da do 4. stoletja kristjani niso praznovali božiča. Šele v 6. stoletju je papež Gregor Veliki ovrednotil in takorekoč uzakonil božič kot pomemben krščanski praznik in določil, da se priprava na božič začne s štirimi adventnimi nedeljami. Marsikoga bo ta podatek presenetil. Vprašajmo se, zakaj je bilo temu tako.

Prvi novozavezni spisi, ki segajo v leta med 40 in 55 po Kristusu, so Pavlova pisma in pisma apostolov. Zaman bomo v teh spisih iskali podatkov o Jezusovem rojstvu in njegovem otroštvu. V prvi vrsti ti dokumenti govorijo o Jezusovi smrti na križu in njegovem vstajenju. Prve krščanske skupnosti so živele iz tega oznanila, kot to strnjeno pove apostol Pavel: oznanjamo Kristusa, križanega in od mrtvih vstalega.

Tudi Markov evangelij, ki je med evangelijski najstarejši po nastanku, ne omenja Jezusovega rojstva in ne opisuje njegove mladosti. Začenja se z omembo Janeza Krstnika. Prvi dogodek, o katerem poroča, je prav Jezusov krst. Če bi se novozavezni spisi ustavili tu, bi o Jezusu in njegovem življenju in delu vedeli dovolj?

Zagotovo. Bistvo njegovega oznanila in oris njegove življenjske poti bi bil tak, kot ga poznamo. Če so kristjani več kot 400 let živeli iz tega oznanila, je to dokaz za to. Zakaj je bilo prav, da je Cerkev uvedla tudi praznovanje božiča, spomin Jezusovega rojstva, in temu prazniku dodala spomin Gospodovega razglašenja, ki postavlja v ospredje tri modre z Vzhoda in končno svečnico, praznik Gospodovega darovanja v templju?

Med leti 70 in 80 po Kristusu se je zgodilo nekaj zanimivega. Evangelista Matej in Luka, ki sta v teh letih pisala svoja poročila o Jezusovem življenju, sta v svoj evngelij vključila tudi uvodni poglavji, ki poročata o Jezusovem rojstvu in njegovi mladosti. Očitno so takrat, 50 let po Jezusovi smrti, nastajale številne pripovedi, več ali manj legendarne, ljudsko obarvane o tem, kako, kje in na kakšen način naj bi se rodil ta veliki človek in prerok, Jezus iz Nazareta, ki ga kristjani častijo kot Božjega Sina. Matej in Luka sta zadoštila potrebi človeške radovednosti in v grobih obrisih skicirala dogodke Jezusovega rojstva in mladosti. Izhajala sta iz osnovnih teoloških prepričanj, ki so v ozadju njunih evangelijev.

Evangelist Janez, ki je svoj evangelij napisal po letu 90, gre še dlje. Jezusov izvor ni v njegovem zemeljskem rojstvu, torej v Matejevem in Lukovem Betlehemu, ampak pri Bogu, v nebesih. Zato začenja svoj evangelij v Betlehemu, ki je zgoraj: »V začetku je bila Beseda in Beseda je bila pri Bogu in Beseda je bila Bog ... in Beseda je postala meso in se naselila med nami.« Tudi Janez daje velik poudarek Jezusovemu krstu kot dogodku njegovega duhovnega rojstva. Po nastanku prvi, Markov in zadnji, Janezov evangelij nas vodita k bistvu Jezusove skrivnosti. Preprosto hočeta reči: Betlehem se je za Jezusa zgodil ob njegovem krstu, ob njegovem ponovnem, duhovnem rojstvu. To je Betlehem Duha, nebeški Betlehem, odkoder Jezus izvira in kamor se je vrnil.

Ne velja to tudi za vsakega izmed nas? Tako kot je v krščanstvu pomemben Jezusov krst, je v osebnem življenju vsakega kristjana pomemben njegov krst. Krst kot osnovni zakrament je za vsakega kristjana dogodek prerojenja, ponovnega rojstva, Betlehem njegove duše. Vrnimo prazniku Jezusovega rojstva njegov pravi pomen. Poglobimo se v skrivnost prerojenja ob našem krstu.

Zvone Štrubelj

Da, Oče!

Ljubljanska stolnica je bila polna do zadnjega kotička. Na trgu pred stolnico je bilo postavljeno veliko platno, da bi lahko dogajanju v katedrali sledili tudi tisti, ki niso mogli vstopiti vanjo. Množica ljudi, stotine duhovnikov iz vseh treh slovenskih škofij, politični vrh slovenske vlade, neposredni prenos dveh TV in radia, je bilo razumeti kot velik interes celotne slovenske javnosti za dogodek, ki po naravi gotovo največ pomeni nam kristjanom.

Na drugo adventno nedeljo je bil za ljubljanskega nadškofa in slovenskega metropolita umeščen msgr. Alojz Uran, dosedanji ljubljanski pomožni škof in narodni ravnatelj za pastoralo Slovencev po svetu. Njegov nagovor pri maši objavljamo v celoti.

Dragi moji sobratje: slovenski škofje, člani Slovenske škofovske konference, kardinal Alojzij Ambrožič, moja predhodnika na nadškofovskem sedežu v Ljubljani, dr. Franc Rode in dr. Alojzij Šuštar, beograjski nadškof Stanislav Hočevar in drugi slovenski škofje. Z vami sem dozoreval, v edinosti z vami želim izpolniti odgovorno poslanstvo vodenja ljubljanske nadškofije in metropolije.

Dragi bratje duhovniki, diakoni, redovniki in redovnice ter vsi, ki nosite vsakodnevno težo odgovornosti za krščanske skupnosti v krajevni Cerkvi v naši nadškofiji in povesod, kjer bivajo Slovenci.

Spoštovani predstavniki evangeličanske in pravoslavne Cerkve ter predstavniki drugih krščanskih skupnosti v Sloveniji.

Vsi pozdravljeni v Jezusu Kristusu!

Lepo pozdravljam tudi predstavnike muslimanske verske skupnosti v Sloveniji.

Veselim se navzočnosti predstavnikov političnega, družbenega, gospodarskega in kulturnega življenja ter vseh treh vej oblasti v Republiki Sloveniji. Pozdravljam člane pravkar oblikovane vlade, ljubljansko županjo in druge predstavnike lokalnih skupnosti.

Pozdravljam predstavnike sedme sile, naših medijev, od katerih je v veliki meri odvisno oblikovanje prijaznega vzdušja med ljudmi v naši domovini.

Posebej prisrčno pozdravljam svoje sorodnike, moje zveste spremljevalce in dobrotnike, kot tudi mnoge prijatelje in znance doma in po svetu, ki so danes tukaj ali pa so z nami povezani prek radia in televizije na vseh koncih sveta ali pa priklenjeni na bolniško posteljo, na svojo sobico ali zaporniško celico.

Danes globoko čutim resničnost besed iz pisma Hebrejcem: »Vsak veliki duhovnik se jemlje izmed ljudi in se postavlja za ljudi v tem, kar se nanaša na Boga« (Hebr 5,1). Zahvaljujem se svojim pokojnim staršem in tolikim drugim dobrotnikom, ki so mi že v otroškem času pokazali pot dobrote kot najmočnejšo izbiro v življenju. Iz te zemlje sem zrasel, pregneta me je božja roka, da bi lahko povedal vsem ljudem, da je življenje lepo, če ga sprejemaš kot dar Ljubezni in ga daješ naprej. Pri Bogu je vse mogoče, tudi to, da bo volk prebival z jagnjetom in panter ležal s kozličkom, kot smo slišali v prvem berilu!

Na Miklavževo nedeljo sprejemam službo ljubljanskega nadškofa in metropolita. To je dar in velika odgovornost. Podobno kot božji služabnik škof Anton Vovk pred 58 leti se tudi jaz počutim nebogljen pred odgovornim poslanstvom. Zaupam pa v božjo moč in modrost, v Jezusa Kristusa, našega Odrešenika, ki mi zagotavlja kot nekdaj svojim apostolom: »Niste vi mene izvolili, ampak sem jaz vas izvolil in postavil, da pojedete in obrodite sad in vaš sad ostane« (Jn 15,16). Zaupam tudi v materinsko varstvo Marije Pomagaj, kateri me je mama posvetila že pred rojstvom. Zaupam pa tudi v obljubljeno molitveno podporo mnogih dobrih ljudi in v zavzeto sodelovanje zvestih sodelavcev.

Z blaženo materjo Terezijo, ki je prav tukaj pred ljubljansko stolnico izrekla znameniti stavek: »Samo svinčnik sem v božji roki!«, razmišljam: »Jaz lahko naredim, kar vi ne morete. Vi lahko naredite, kar jaz ne morem. Skupaj pa lahko naredimo nekaj lepega za Boga in za človeka.«

Zato pred vso zbrano skupnostjo ponovno izrekam: »Da, Oče!«

*msgr. Alojz Uran,
ljubljanski nadškof in metropolit*

Obremenjuje me zunanost

Draga Petra! Imam precejšnjo telesno hibo, ki me močno obremenjuje. Kako naj ima človek sebe rad, ko nenehno čutim na sebi pomilujoče poglede, preziranje? Zakaj moram to nositi? Tako pogosto se sliši stavek: »Pomembna je notranost.« Meni pa je hudo vsakokrat, ko doživim, kako me ljudje napačno presodijo zaradi moje zunanosti. Ali ne bi mogel Bog poiskati kakšne boljše rešitve, kot je ta, da nam je dal telo?

Karmen

Draga Karmen! Hvala za tvoje pismo. Razmišljam, kaj je tisto, kar ljudem daje dostojanstvo. Pogledala sem v neko knjigo, ki navaja dva razloga – prvi je ta, da smo ustvarjeni po božji podobi, in drugi, da smo poklicani k svetosti, da torej to podobo v sebi udejanjamo. Dostojanstvo našega telesa je v tem, da je zaznamovano z božjo podobo. Drugo jamstvo njegove vrednosti je v tem, da je tudi Kristus živel v telesu in z njim celo vstal. Telo nam je obljubljeno za večnost. Marija je bila vzeta v nebesa s telesom. »Tempelj Svetega Duha ste!« pravi sveti Pavel. Naše telo je torej tisto, ki ga Sveti Duh z našo dušo posvečuje, zato smo povabljeni, da ga spoštujemo.

Ne samo svoje, tudi tuje.

Telo potrebujemo, ker je del naše osebnosti in naše življenje tukaj je vezano nanj. Morda bi lahko obstajala tudi kakšna drugačna možnost, a ta nam je bila podarjena. Pa ne iz božje hudobije. Bog je dober, in ko te je ustvaril, je imel v načrtu mnogo več, kot zmoreš ta trenutek videti. Zakaj ti je dopustil to hibo, je njegova skrivnost. Prepričana sem, da ne želi, da bi se preveč ustavljala ob tem. Poklical te je za mnogo večje in lepše stvari. Tvoje telo nosi pečat njegove ljubezni, morda na poseben način še močneje ravno zaradi lastnosti, ki jih imaš. Kakšen je njegov načrt tako zate kot za vsakega človeka? – Najljubši mi je Pavlov odgovor v pismu Efežanom: »Naš Bog in Oče ... nas je pred stvarjenjem sveta izvolil v Kristusu, da bi bili pred njegovim obličjem sveti in brezmadežni. V ljubezni nas je vnaprej določil, naj bomo njegovi otroci.« Te svetosti in brezmadežnosti, v kateri nas želi imeti pred seboj, ne zmoremo živeti sami. Toda opravičil nas je že po Kristusu in po njem nam daje tudi moč, zato lahko drzno upamo in stopamo na to pot z njim.

Zakaj ti govorim o tem? Ker se splača usmeriti svoj pogled v cilj. Telo nam je dano, da nam v tem služi, naj bo kakršnokoli že. Tempelj Svetega Duha je, ker v njem prebiva od našega krsta dalje Sv. Trojica sama.

To daje »ceno« tvojemu telesu. Tudi nalogo. Da z dejanji ljubezni dovoliš Svetemu Duhu, da te posvečuje. Da uresničiš svojo identiteto, ki je ljubezen. Tako kot Kristus, preko darovanja.

Menda je imel nekdo priložnost Marijo vprašati, zakaj je tako lepa. Njen odgovor je bil: »Zato ker ljubim.« Izvedljiv program, mar ne? Na srečo te Kristus vedno ljubi prvi. In tvoja dejanja ljubezni? Začneš lahko z molitvijo: »Gospod, nauči me ljubiti sebe, takšno kot sem ... nauči me ljubiti ljudi, ki mi jih pošiljaš na pot ... Kako naj temu človeku prinesem veselje? Bodi ti v meni veselje zanj. Pomagaj mi, da bom znala sprejeti ljudi, ki me ne bodo sprejeli ... Nauči me sprejemati in dajati tvojo ljubezen!«

Petra

Brunk – podružnična cerkev sv. Treh kraljev

Župnija Radeče, Starograjska 18, 1433 Radeče, tel. 0601/88-169. Dostop z vozili do cerkve. Glavna shoda: nedelja po treh kraljih (6. januarja), nedelja po antonovem (15. januarja).

Brunk je vasica na zadnjem grebenu, preden se dolensko gričevje spusti k Radečam in strugi Save. Leži na nadmorski višini 561 metrov in ima izjemno lego, saj se vidi, kakor bodo povedali prijazni vaščani, skoraj polovica Slovenije od Gorjancev do Uršlje gore. Kraj ima zaradi sončne lege veliko sadja, v starih zapisih pa pripovedujejo, da je bilo pobočje nekoč v celoti posajeno z vinsko trto. Tudi zdaj je videti lepe vinograde, večina pa jih je bila, kot kaže, od Valvasorjevih časov naprej opuščeni. Ljudje so se na tej odlični razgledni in zato tudi obrambni točki naseljevali že v prazgodovini. To potrjujejo odkritja prazgodovinskih gomil v bližnjem gozdu. V srednjem veku je bil v bližini t. i. Novi grad, nemško Ober-Erkenstein. Prek Brunka je vodila cesta iz notranjosti Dolenjske (iz Mirnske doline) v Radeče, zato je bil kraj vedno prehodan in obiskan. O vsej zgodovini kraja pa ne bi vedeli kaj dosti, če ne bi na Brunku stal eden najpomembnejših spomenikov slovenske verske in kulturne preteklosti: cerkev sv. Treh kraljev. Lega vrh hribovitega grebena, mogočni zvonik s sicer preprosto, a slikovito koničasto streho, razvaline kapele in cerkvena ladja zgovorno opozarjajo na minule čase in ljudi, ki so Brunk imeli za poseben kraj.

Cerkev na Brunku je posvečena svetim Trem kraljem in je podružnica župnije Radeče. Njena velikost kaže, da ni bila sezidana le za prebivalce male vasice z manj kot desetimi hišami v senci njenega zvonika, ampak za večje potrebe. O njej zvemo iz pisanja Primoža Trubarja, župnika v bližnji Loki pri Radečah. V svojem spisu leta 1558 se spominja pridige, ki jo je imel 28 let pred tem v Smarčni pri Loki. V njej je nasprotoval zidavi nove cerkve na hribu nad Kompoljami, ker se je zanjo ogrevala 'ena baba'. Tam omeni takole: »Glih taku ena druga baba je hotela imejti, da bi se bila ta tretja cerkev gori na Bruniki per tih Treh kraljih zi-

dala.« Iz tega pisanja zvemo, da sta okrog leta 1530 na Brunku stali že dve cerkvi, ki ju poznamo tudi danes: manjša, posvečena Materi Božji, in večja Trem kraljem. Med drugo svetovno vojno je Brunk in z njim cerkev doživel žalostno usodo: Nemci so kraj napadli, mežnarijo in ljudi v njej zažgali, v cerkvi so imeli hlev, zvonik so zaminirali, del se je zrušil na Marijino cerkev in uničil njen strop. Danes le še goli zidovi s kamnitim okrasjem opozarjajo na njeno nekdanjo lepoto.

Cerkev sv. Treh kraljev na Brunku je, kakor jo opisujejo umetnostni zgodovinarji, poznogotska stavba s triladijskim prostorom in velikim prezbiterijem. V celoti je obokana, sodi pa v skupino tako imenovanih gotških dvoranskih cerkva, ki jih imamo iz tega časa na Slovenskem kar lepo število (Kranj, Škofja Loka, Radovljica, Šentrupert ...). Pravijo pa, da se v njeni gradnji že napovedujejo novi časi in drugi umetnostni tokovi. Prostorska in gradbeniška razkošnost, predvsem pa grb, vzdian nad oltarjem v severni ladji, povesta, da so bili dobrotniki in graditelji cerkve grofje z Novega gradu. Kamnita plošča v ladji opozarja, da so najbrž v njej tudi pokopani. Brunška cerkev pa je znamenita še po drugem: to je njena notranja oprema. V petih oltarjih in njihovem okrasju se skriva ustvarjalnost človeškega duha vse od pozne gotike prek renesanse do rokokoja. V njej je pustil svoje sledi neznan srednjeveški rezbar v čudoviti upodobitvi Marije z Jezusom, ali pa beneški slikar Paolo Rossini iz konca 18. stoletja, ki se je na svojo sliko križanja podpisal. Glavni oltar, ki sodi v skupino zlatih oltarjev, ima celo letnico nastanka v kronogramu -1684. Relief treh modrih v tronu pa je še gotško renesančnega značaja

Čas uresničljivih upov

Ob pogledu na dete v jaslicah se naše misli usmerjajo v prihodnost, ki jo naznanja sleherni otrok, toliko bolj betlehemski. Z njim so dovoljeni vsi upi, kajti razodeva nam, da je sleherni od nas ljubljeni božji otrok. Zato se lahko z zaupanjem zazremo v leto pred nami, ki nam ga podarja Bog.

Leto 2004 se je izteklo neverjetno dobro za vse Slovence, naj so doma ali v zamejstvu, razsejani po Evropi ali na drugih celinah. Še nikoli, kar smo se osvobodili komunizma ter odvrgli jugoslovanske berge in se postavili na lastne noge, ni bilo povolilno dogajanje tako mirno, brez zdrah in vznemirjanj državljanov kakor tokrat. Že to je znamenje, da so se ljudje res dobro odločili in zaupali vodstvo Slovenije ljudem, ki bodo odgovorno opravljali svoje delo.

V začetku decembra je predsednik vlade Janez Janša predložil državnemu zboru svojo vlado, ki je bila gladko izvoljena. Porazenci – liberalci in komunisti – so bili proti, a ne kot je v navadi za opozicijo v demokratičnih deželah, ampak so novi vladi očitali, da je drugačna od njih in njihovih pričakovanj. Obnašali so se, kot da so jih volivci odslovili le zato, da bi zavladali njim povsem enaki. Ker si je nova vlada zadala drugačne cilje od njihovih pričakovanj, so jo polivali z gnojnico in ji naprtili svoje grehe. Toda državljani dosedanje oblasti niso zavrgli, ker bi bila dobra in vredna posnemanja, marveč zato, ker je bila pristranska in skorumpirana.

Njena pristranskost je bila še kako vidna v odnosu do Slovencev po svetu, v katerih je videla sovražnike Titove Jugoslavije, kot da bi bilo kaj hvale vrednega ljubiti nedemokratični režim in podpirati protislovensko velikosrbsko politiko. Kaj komu pomeni slovenstvo, pa se najbolj pokaže v odnosu do Slovencev zunaj matične domovine, saj je prav tam ogroženo. Nova vlada se tega zaveda in prihaja s predlogi in obljubami, kar je že samo po sebi veliko, ker dosedanje oblasti za Slovence po svetu dejansko niso hotele vedeti. Gotovo ne bo ostalo samo pri obljubah, že zato ne, ker je v Janševi vladi

in njeni bližini tudi kdo iz Slovenije po svetu.

Vsa ta leta so pristranskost liberalno-komunističnih oblasti čutili tudi vsi, ki so si kdaj upali postaviti po robu komunističnemu terorju ali hoditi v Cerkev. Čeprav je minilo debelo desetletje od vzpostavitve demokratičnega reži-

ma, so se oblasti obnašale, kot da gre vse po starem. Zgovorno je, da je nek komunistični poslanec, ki je v parlamentu že četrto stoletje, nedavno ugotavljal, kako se v vseh teh letih ni nič spremenilo, razen tega, da je več dela. Možakar še opazil ni, da smo prešli iz partijske države v demokratično: zanj je vse tako, kakor je bilo vsa desetletja doslej ... samo delati mora več. No, zdaj, ko je v opoziciji, bo lahko ugotovil, da se vendarle nekaj spreminja in, čeprav nisem vedež, si upam reči, da bo nad tem zgrožen in bo razlagal, kako je bilo lepo in prav prej, ko je bilo vse po starem, tj. partijskem.

Takoj ko se je zamenjala oblast, je popustil strah, razvezali so se jeziki in ljudje pripovedujejo stvari, ki jih doslej niso upali. Dr. Milan Balažič, nekoč podpredsednik partije, razkriva z dokumenti, kako je Kučan ves čas osamosvajanja »igral dvojno igro«: skrivoma je bil za Jugoslavijo in komunizem, dal je aretirati Janšo in tri druge, navzven pa se je delal demokrata in Slovenca. »Dvojna igra teče toliko časa, dokler Kučan s svojim političnim vodstvom ne ugotovi, da je že prešibak zanjo in da mora zdaj dejansko skleniti kompromis.« Balažič še pove, da je bil Kučan od leta 1986, ko je prevzel partijo, »pravi slovenski cesar. Ima absolutno oblast, kot je ni imel nikoli prej nihče in tudi nihče kasneje.« Ta »cesar« obdrži svojo moč vse do zadnjih volitev, zato je resnični poraženec prav on. S temi volitvami se namreč v Sloveniji dejansko prekine njegova despotska oblast, četudi samo iz ozadja, in se končno ustvarijo pogoji za normalno demokratično delovanje Slovenije, brez diskriminacije in brez privilegijev.

Za Slovenijo se tako z novim letom 2005 začne čas uresničljivih upov. In kar je dobro za Slovenijo, je dobro tudi za slehernega Slovenca, naj je na Slovenskem, v zamejstvu ali v svetu. S to zavestjo lahko pokončno stopimo v novo leto!

Drago K. Ocvirk

ZAPISALI SO ...

Iz komentarja Ivana Štuhec v Družini 50/53

Pri tistih, ki so mojstri rumenega tiska in ki iz vaških čenč ustvarjajo dogodke in novice, bi se lahko porodila ideja, da sta nova slovenska oblast in Cerkev natančno načrtovali dogodke v zadnjih dveh mesecih. Najprej volitve in zmaga opozicije, potem imenovanje novega ljubljanskega nadškofa in metropolita, za tem nova vlada in za njo umestitev novega nadškofa. Odličen uvod v nadaljevanje, v kateri se bosta Janša in Uran skupaj popeljala na Miklavževem koleslju v Rim do svetega očeta in mu zaupala, da bo od zdaj naprej Slovenija vsa katoliška, duhovniki bodo zavzeli šolske zbornice, v Ljubljani na tržnici bodo zagorele vse neprimerne knjige, ki jih šolske oblasti namenjajo mladini za čtivo.

To bo že res, da je Vatikan čakal na volitve in potem objavil ime novega nadškofa. Vse drugo je za agnostike slučaj, za vernike pa božja previdnost. V okviru slednjega se razume tudi novi nadškof, ki je v svojem nastopnem govoru dal vedeti, da božji mlini drugače meljejo kot človeški. Ker je tako, ni nastopil s svojo vizijo škofovanja, ampak z zahvalo za dar življenja. To mu je bilo podarjeno vsaj dvakrat. Prvič, ko je bil na poti v materinem telesu in so bile slabe medicinske prognoze, drugič, ko je bil na poti z avtomobilom in je v prometni nesreči preživel bolj zaradi volje Boga kot medicine. Drugi programski poudarek je dobrot, ki mu je bila od staršev položena v zibelko. Končno nekdo, ki ga niso nasilno krstili, ampak so mu s krstom podarili veselje do življenja.

Četudi so okoliščine takšne, da smo svetno in cerkveno oblast dobili hkrati, to še ni razlog za preplah, da se bosta oltar in tron povezala kot nekoč in svojim pod-

ložnikom ukazala, kaj morajo verovati. Te strahove namreč lahko že nekaj tednov poslušamo, beremo in gledamo ob večno istem vprašanju za novo politično garnituro, ali je za verouk v šolah. Človek res ne ve, ali novinarji nočejo ali ne zmorejo razumeti, ali pa so jim njihovi vidni in nevidni šefi naročili, da je treba ljudstvo neprestano z nečim strašiti in zavajati. Ko bi vsaj vzeli v roke Sklepni dokument plenarnega zbora in si tam v točki 378 prebrali: »Verski pouk v šoli in kateheza v župniji sta med seboj različna, vendar naj se med seboj dopolnjujeta in povezujeta, kar je potrebno na narodni ravni še natančneje opredeliti.« Nikjer govora o tem, da je treba katehezo (verouk!) preseliti v šolo in ga na župniji ukiniti. Kolikokrat bo potrebno še to pojasnjevati? Da pa zadeve na tem področju niso urejene in usklajene, v dobro otrok in vernih staršev, je več kot prozorno, sicer to že zdavnaj ne bi bila več tema. In to je vsekakor treba v prihodnje »natančneje opredeliti«.

Iz komentarja Marka Pečauerja v Sobotni prilogi

Omejitev

Od trenutka, ko je bil znan izid volitev, so bili z vlado povezani številni upi. Pa tudi številni strahovi, za katere se počasi že kaže, da so bili pretirani. Tudi pričakovanja se kažejo za prevelika. Vsega, kar je bilo pred volitvami obljubljeno, zlasti pa vseh sprememb, ki so jih od nje pričakovali njeni največji privrženci, nova vlada ne bo mogla uresničiti. Nekaj zaradi omejitev, ki jih predstavljajo njene lastne zmožnosti, še bolj pa zaradi omejitev, ki jih postavljajo okoliščine, v katerih deluje.

Soočenje z realnostjo tega prostora in časa je nastopilo ob predstavitvi imen ekipe, ki jo je predsednik zbral v svojo vlado. Prvi komentarji so bili, da sodeč po

Zahvalna nedelja na Dunaju

(München) Pri nedeljski maši s p. Lovšetom v kapeli

imenih vlada pod Janezom Janšo postaja bolj političen organ, kot je bila pod njegovimi predhodniki. Ta ugotovitev je sicer problematična, saj je ministrsko delo po svoji naravi predvsem politično. Tako so bili tudi univerzitetni profesorji, ki so jih napaberkovali v prejšnje vlade, predvsem politiki in to bodo tudi univerzitetni profesorji v tej vladi. Res pa je, da strokovno znanje ne škodi, sploh v državi, ki si težko privoščiti obsežen aparat sistematizirane strokovne in organizacijske podpore ministrom. Opozoriti velja na bistveno spremembo, ki jo prinaša nova vloga državnih sekretarjev. Ti postajajo neke vrste podministri in lahko dejansko operativno vodijo ministrstvo. Zakonska sprememba za to bi doletela katerokoli vlado, ki bi se oblikovala po letošnjih volitvah, saj si je že stara vlada nastavila ureditev, po kateri ministri dobivajo večjo politično vlogo. Nova vlada je ureditev hvaležno sprejela.

Trdnost koalicije bo vsaj v prvi polovici mandata ključnega pomena. Kolikor bolj bodo posamezne stranke v koaliciji pritiskale na vlado, da izvaja njihove specifične interese, toliko bolj bo prvi cilj vlade ogrožen in toliko večja bo napetost med vlado in koalicijskimi strankami. Tovrstni pritiski gotovo bodo.

ZAVEZA ...

Iz koalicijske pogodbe nove slovenske vlade

(Zedinjena Slovenija) Vstop Slovenije v EZ je v nekem smislu uresničitev prve slovenske narodnopolitične zahteve – po Zedinjeni Sloveniji. Prvič v zgodovini živi slovenski narod (z izjemo delov, ki živijo na Hrvaškem in v izseljenstvu) znotraj meja enotne politične in gospodarske entitete, se pravi Evropske zveze. To pa nedvomno pomeni nove izzive za določitev skupne slovenske prihodnosti. Ta ne vključuje le vizije in prioritete slovenske države, ampak slovenskega naroda kot celote: dela, ki živi znotraj meja samostojne slovenske države, kot tudi Slovencev zunaj meja. Tako bo vladna koalicija izkoristila novo evropsko in slovensko stvarnost, tj. zmanjšan oz. spremenjen pomen meja z državami, kjer živi večina »zamejcev«, za povezovanje slovenskih ustanov in ljudi. Koalicija bo skrbela, da bodo vsi Slovenci in slovenski državljani, ki živijo v tujini, lahko ohranili stik z matično domovino. Vsem državljanom RS, ki živijo v tujini, bomo zagotovili najboljše možnosti za sodelovanje na volitvah. Koalicija bo sprejela ustrezen zakon za zamejce in Slovence po svetu, kot ga predvideva 5. člen Ustave RS.

- Slovenci v zamejstvu in po svetu skupaj z Republiko Slovenijo sestavljajo skupni slovenski kulturni prostor. Slovenci zunaj Republike Slovenije so enakoverden del enotnega slovenskega naroda. Vlada Republike Slovenije bo vsestransko podprla prizadevanja za ohranitev slovenske identitete, jezika, kulture, kulturne dediščine in kulturne rasti med Slovenci zunaj državnih meja.
- Skrb za Slovence v zamejstvu in po svetu bo integralni sestavni del slovenske zunanje politike.
- Na osnovi 5. člena Ustave bo Vlada pripravila krovni Zakon o odnosih Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja, ki naj zagotovi jasno in čvrsto pravno podlago za sodelovanje s Slovenci v zamejstvu in po svetu ter za financiranje njihovih struktur in dejavnosti. Takšna pravna podlaga zaenkrat ne obstaja (izvzemši peti člen ustave in Resoluciji), je pa nujno potrebna, saj se bodo sicer težave zaradi njene odsotnosti stopnjevale. Vlada bo prenesla Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu v pristojnost predsednika Vlade.
- Republika Slovenija se bo zavzemala za vračanje slovenskih izseljencev in zdomcev, kakor tudi za priselitev njihovih potomcev. To zavzemanje dobiva dodaten smisel ter pomen v luči zaskrbljujočih demografskih kazalcev.
- Vlada Republike Slovenije bo pripravila predlog sprememb Zakona o državljanstvu, ki bo Slovincem omogočal lažjo in hitrejšo pridobitev slovenskega državljanstva z izredno naturalizacijo.

NA KRATKO ...

Državni zbor je natanko dva meseca po parlamentarnih volitvah z imenovanjem 15-članskega ministrskega kabineta sklenil zadnje dejanje pri oblikovanju nove vlade premiera Janeza Janše. Poslanke in poslanci so z 51 glasovi za in 37 proti potrdili celotno ministrsko listo, ki jo je Janša predlagal na podlagi 23. novembra podpisanega koalicijskega dogovora med Slovensko demokratsko stranko, Novo Slovenijo, Slovensko ljudsko stranko in Demokratično stranko upokojencev.

Lojze Peterle je v Berlinu prejel pomembno mednarodno nagrado Merit e Europ en in Gold, ki jo podeljuje luksemburška fudacija Merit e Europ en. Podelitev nagrade je bila v prostorih Akademije Konrad-Adenauer-

Stiftung. V preteklosti so to nagrado prejeli vidnejši evropski politiki, npr. Benita Ferrero-Waldner, Hans-Dietrich Genscher, Wilfried Martens, Tadeusz Mazowiecki, Alois Mock, Hans-Gert Poettering, Viviane Reding, Jacques Santer, Erhard Busek in drugi.

Evropska civilna družba je zbrala več kot milijon podpisov v podporo omembi Boga in krščanskih vrednot v novi evropski ustavni pogodbi. Peticijo civilne družbe in seznam 60 nevladnih organizacij, ki prav tako podpirajo omenjeno pobudo, je že obravnaval odbor za peticije Evropskega parlamenta. Slednji je sicer pobudi naklonjen, vendar ni pristojen za uveljavljanje kakršnih koli sprememb evropske ustave, zato je članice Evropske zveze, ki to želijo, pozval, naj eksplicitno omembo Boga in krščanstva vključijo v nacionalne akte, s katerimi bodo ratificirale ustavo.

Vlada je imenovala poslanca SDS Franca Pukšiča za vodjo urada za Slovence po svetu.

Več kot 600 ljudi se je v soboto, 27. novembra, zbralo na spominski proslavi ob stoletnici Trgovskega doma v Gorici. Osrednje slovenske organizacije v Italiji so je pripravile zato, da bi javnost opozorile na nujnost izvajanja zaščitnega zakona za slovensko manjšino v Italiji. Slednji predvideva tudi to, da bi v goriškem Trgovskem domu, ki so ga bili za časa fašizma odvezli Slovincem, uredili središče goriških kultur, tudi slovenske. Na javni manifestaciji so peli združeni pevski zbori Goriške. Kot prvi je zbrano množico v dveh jezikih nagovoril predsednik Slovenske občinske konzulte Igor Komel, veliko odobravanja med množico je požel nastop goriškega župana Vittoria Brancatija, ki je izpostavil pomen Gorice in celotne Goriške, na ozemlju katere so od vedno živeli različni narodi.

Po poročanju finskega dnevnika Helsingin Sanomat je mednarodna raziskava 40.000 Evropejcev med

Pogled na dobro zasedeno dvorano ob martinovanju v Frankfurtu

letoma 2002 – 2003 pokazala, da imamo Slovenci podobne vrednote kot Madžari, Španci, Poljaki in Čehi. Slovenija skupaj z omenjenimi državami po vrednotah sodi v skupino, kjer ima močan vpliv katoliška veroizpoved.

Po vstopu Slovenije v EZ se je pri nas v prvih šestih mesecih na podlagi prostega pretoka delovne sile zaposlilo 375 tujcev. Največ, kar 193, se je zaposlilo Slovakov, Poljakov 90, Čehov 53, zatem so državljani drugih novih članic EZ in 10 oseb iz Velike Britanije ter en Šved. Večina so moški, le slaba petina je žensk. Iz evidenčnih podatkov Zavoda RS za zaposlovanje smo razbrali, da so med temi tujci dobri štiri odstotki visoko izobraženih, sicer pa izstopajo plesalke, gradbeni delavci, varilci in mesarji.

Istrske železnice utegnejo odnose s Hrvaško znova zaplesti, saj naj bi Slovenija sosedom kmalu izstavila račun. Ko gre za vprašanje istrskih železnic, se utegne med Slovenijo in Hrvaško znova zaplesti. V koalicijski pogodbi med drugim odpirajo precej staro vprašanje finančnih obveznosti Hrvaške do Slovenije iz naslova upravljanja s premoženjem t. i. istrskih železnic. Slovenija naj bi Hrvaški za istrske železnice izstavila račun. Istrsko progo so gradili konec 19. stoletja v času Avstro-Ogrske. Zanje so v obdobju po drugi svetovni vojni skrbele Slovenske železnice oziroma Železniško gospodarstvo Ljubljana. Delavci so bili tako zaposleni v Ljubljani, pa tudi stanovanja v Istri so bila slovenska.

Vsi kandidati za ministre vlade Janeza Janše so morali podpisati poseben etični kodeks, kar bo zagotovo dvignilo zaupanje slovenskih državljanov v vlado in državne institucije. S tem želijo poudariti, da bo v Sloveniji do sprememb prišlo v resnici in ne le deklarativno, je ob predstavitvi kodeksa poudaril član strokovnega sveta SDS in minister za javno upravo Gregor Virant. Vsi kandidati so omenjeni kodeks podpisali še pred uradno kandidaturo.

Na zunanjem ministrstvu so predstavili zbornik Slovensko-avstrijski odnosi v 20. stoletju, ki je plod dela slovenskih zgodovinarjev v slovensko-avstrijski skupini zgodovinarjev. Knjiga, ki je izšla tako v slovenskem kot nemškem jeziku, bo zagotovo obogatila slovensko dokumentacijo o odnosih na različnih področjih med sosednjima narodoma in državama. Gre za doslej najbolj celovit pogled na slovensko-avstrijske odnose v 20. stoletju v zgodovinskem smislu, ki ga je pripravilo 14 avtorjev.

V stolni cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani je na Miklavževo nedeljo med slovesno sveto mašo apostolski nuncij v Sloveniji Santos Abril y Castello umestil novega ljubljanskega nadškofa in metropolita Alojza Urana. Za generalnega vikarja je novi ljubljanski nadškof in metropolit izbral ljubljanskega pomožnega škofa Andreja Glavana. Papež Janez Pavel II. je 25. oktobra Urana imenoval za šestega ljubljanskega nadškofa in petega metropolita. Ljubljanski nadškofijski sedež je bil sicer izpraznjen 21. aprila z imenovanjem nadškofa Franca Rodeta v Rim za prefekta Kongregacije za ustanove posvečenega in skupnosti apostolskega življenja.

Prvi škof ljubljanske škofije je bil Žiga grof Lamberg (1463–1488), prvi nadškof in metropolit v ljubljanski nadškofiji pa je bil Mihael baron Brigido (1788–1806). Drugi nadškof je postal Anton Vovk (1961–1963), ki so ga nasprotniki Cerkve 20. januarja 1952 v Novem mestu polili z bencinom in zažgali. Naslednji nadškof je bil Jožef Pogačnik (1963–1980), zaprt v letih 1946–1951, ki je bil hkrati tudi drugi metropolit (predstojnik cerkvene pokrajine, ki danes povezuje vse tri slovenske škofije). Četrty nadškof in tretji metropolit je bil dr. Alojzij Šuštar (1980–1997), ki kot upokojeni nadškof živi v Zavodu sv. Stanislava v Šentvidu nad Ljubljano.

Peti nadškof in četrti metropolit je postal Franc Rode (1997–2004), ki je bil za nadškofa imenovan 5. marca 1997, 6. aprila 1997 je prejel škofovsko posvečenje, 7. aprila 1997 pa je kot nadškof tudi uradno prevzel ljubljansko nadškofijo. Alojz Uran pa je tako šesti nadškof in peti metropolit ljubljanske nadškofije.

Vzajemni skladi so v začetku decembra letos gospodarili z 200,6 milijarde tolarjev sredstev. To je skoraj 9 milijard tolarjev več kot mesec prej in dobrih 76 milijard tolarjev več kot v začetku leta. Obseg sredstev v vzajemnih skladih v Sloveniji znaša približno 415 evrov na prebivalca.

*

Brata Vilko in Slavko Avsenik sta v petek, 26. novembra, prejela platinasto priznanje Založbe kaset in plošč RTV Slovenija za glasbeni projekt 50 let Avsenikove glasbe, ki so ga prodali v več kot deset tisoč izvodih. Povod je bil 75. življenjski jubilej Slavka Avsenika. Radijska založba je ob tej priložnosti podpisala pogodbo o sodelovanju z založbo Avsenik, ki bo še naprej izdajala plošče in kasete z izvirno Avsenikovo glasbo.

*

V vasi Dobrna so fantje iz Zavrha že osmič zapored postavili adventni venec, gotovo največji v Sloveniji, morda celo na svetu. Njegov premer je kar pet metrov in tehta dobro tono. Gre za skupino sedmih fantov iz bližnjega zaselka Zavrh, ki so leta 1997 za cvetno nedeljo izdelali 65 metrov dolgo butaro in prišli v Guinnessovo knjigo rekordov. Letošnji adventni venec nosi deset centimetrov debela plastična cev, opletena s svežo smrekovino.

*

Družba za avtoceste (Dars) je zavrnila navedbe Evropske komisije, da se za kilometer slovenske avtoceste porabi 12,5 milijona evrov. Po podatkih Darsa se za gradnjo kilometra avtoceste v Sloveniji porabi 7,7 milijona evrov, v ceno pa naj bi bili vključeni vsi stroški, ne le gradbeni. Najdražja je bila gradnja avtocestnega odseka prek Črnega Kala, kjer je kilometer avtoceste stal 12,1 milijona evrov, najcenejši pa je bil odsek Divača–Dane, kjer je bilo potrebno odšteti 2,6 milijona.

*

Ljubljana je dobila novo zavetišče za brezdomce odprtega tipa, ki se nahaja poleg že obstoječega na Poljanski cesti. Ker je med brezdomci tudi mnogo taktih, ki si zaradi različnih razlogov ne želijo urejati potrebnih dokumentov, je bilo zavetišče za brezdomce odprtega tipa, v katerem je na voljo 18 ležišč, zelo potrebno. Sestavljeno je iz štirih montažnih enot – kontejnerjev – od katerih je ena sanitarna, tri pa so namenjene prenočevanju.

Slovenske devizne rezerve so konec avgusta znašale 7,56 milijarde evrov in so bile za 7,05 milijarde evrov nižje od bruto zunanjega dolga države, je razvidno iz najnovejše številke Biltena Banke Slovenije. Cene življenjskih potrebščin so se novembra zvišale za 0,6 odstotka, medletna inflacija pa je znašala 3,6 odstotka.

*

Kulturno-prosvetno društvo Slovenski dom v Zagrebu je s slovesno akademijo v gledališču Gavella obeležilo 75. obletnico delovanja. Predsednik Slovenskega doma Darko Šonc je pred polno dvorana poudaril, da so Slovenci, ki živijo na Hrvaškem, ponosni na svoj materni jezik, ki ga negujejo od nastanka društva.

*

Zakon o dohodnini, ki v veljavo stopa s 1. januarjem, prinaša številne novosti pri obdavčitvi dohodkov. Poleg najbolj odmevnega dodatnega obdavčenja študentskega dela je po novem obdavčena tudi vsa kmetijska in gozdarska dejavnost. Upravni odbor Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije pa je danes odgovorne opozoril, da so nujne spremembe na tem področju.

*

3. december, obletnica rojstva slovenskega pesnika Franceta Prešerna, je bil spet Ta veseli dan kulture, ko so vrata na stečaj odprli v slovenskih kulturnih ustanovah, knjižnicah, gledališčih, galerijah, kinematografih in muzejih. Na veseli dan kulture je

V pričakovanju sv. Miklavža v Göteborgu

predsednik upravnega odbora Prešernovega sklada sporočil, da sta letošnja Prešernova nagrajenca flavtistka Irena Grafenauer za vrhunsko poustvarjalnost na področju glasbene umetnosti ter slikar in grafik Bogdan Borčič za življenjski opus.

*

Apostolski nuncij v Sloveniji mons. Santos Abril y Castelló je 21. novembra ob navzočnosti slovenskih škofov razglasil novogoriško cerkev Kristusa Odrešenika za konkatedralo. Obred je bil vključen v sveto mašo, na njem pa je nuncij spregovoril tudi o pomenu konkatedrale za Novo Gorico. Nuncij je koprškega škofa Metoda Piriha ustoličil na škofovski sedež, ki ga je zasnoval arhitekt Matjaž Pegan.

*

Ljubljana in Koper sta povezana z avtocesto, saj so prometu predali slabih sedem kilometrov dolg avtocestni odsek Črni Kal - Srmin z razcepom proti Škofijam.

*

Po uspešni vzpostavitvi linije med Ljubljano in Londonom je evropski nizkocenovni letalski prevoznik Easyjet odprl tudi novo povezavo med Brnikom in berlinskim letališčem Schoenefeld. Letala letijo vsak dan, let pa traja dobro uro in pol.

*

Pri projektu izgradnje islamskega verskega in kulturnega centra v Ljubljani so na obzorju prvi zapleti. Mestna občina Ljubljana bi morala, glede na napovedi, islamski skupnosti do konca oktobra poslati uradno ponudbo za odkup zemljišča ob Cesti dveh cesarjev vendar se to ni zgodilo. Poleg tega se je izkazalo, da zemljišče ni veliko približno dva hektarja, kot so sprva zatrjevali, ampak le hektar in pol.

*

Ocenjevanje slovenskih krajev in panožnih tekmovanj v projektu Moja dežela lepa in gostoljubna, ki ga je pripravila Turistična zveza Slovenije, je prineslo naslednje zmagovalce: v kategoriji večjih mest Ljubljana, med srednjimi mesti Slovenske Konjice in med manjšimi mesti Cerklje na Gorenjskem. Med izrazito turističnimi kraji so najbolje ocenili Bled, med turističnimi kraji Ptuj in med izletniškimi kraji Olimje. Najboljšo oceno v kategoriji drugih krajev je dobil Vojnik, med hribovskimi kraji pa Svetina nad Štorami.

A N G L I J A

LONDON

V zadnjem času smo v »Našem domu« imeli kar nekaj prijetnih gostov, tako starejših kot tudi mlajših. Posebno so poživile utrip Doma družine z majhnimi otroki. Naj med njimi omenim družino Tadeja in Ane Petek z Jesenic, ki sta bila že drugič pri nas s svojimi krasnimi dečki. Ob zadnjem obisku se je trem fantom: 10-letnemu Poldetu, 8-letnemu Lojzetu in 5-letnemu Joži pridružil še pet mesecev stari Tone. To so res pravi fantje od fare in še kako pristno domača imena imajo.

Druga taka »lušna« družinica je bila slovensko-argentinska, ki trenutno živi v Semiču v Beli krajini, kjer je oče Dimitrij po veliki argentinski gospodarski krizi dobil zaposlitev. To je družina Marte (ki

je Argentinka) in Dimitrija Kokalja (ki je v Argentini rojen Slovenec) s hčerkicama: 4-letno Kandelo ter leto in pol staro Tatjano (Tati). Kandela je bila rojena še v Buenos Airesu, medtem ko se je Tatjana rodila v Novem mestu, prav tako kot slovenski londonski župnik Cikanek. Kandela govori gladko špansko in slovensko. Očetov slovenski jezik govori z ljubkim belokranjskim naglasom.

Vsi, kar je bilo pri nas otrok, pa so bili navdušeni nad tremi vevericami »Našega doma«. Ena od njih prihaja kar v hišo – še posebno rada v kuhinjo, kjer so shranjeni orehi in lešniki in če ni nikogar, ki bi ji s temi dobrotami postregel, kar skoči na polico in si vzame sama. Otroci so naše veverice hranili iz rok. Pri tem so zlasti najmanjši kar koprneli od sreče in so hoteli veverico imeti kar v svojem naročju. Tako daleč pa domačnost naše veverice ni segala.

Adventni čas je župnik začel z obiski naših skupnosti v Srednji in Severni Angliji, tako da sta letos prvi prišli na vrsto slovenski skupnosti v Rothwellu pri Leedsu in

Keighlyju nad Bradfordom. V Rothwellu je bila dan po pogrebu Lojzeta Zupančiča v Mansfieldu (v soboto, 27. novembra) slovenska sv. maša za pokojnega, h kateri je prišla njegova žena Milka z družino in Lojzetovi sorodniki iz Slovenije. Po maši smo se vsi navzoči (kar lepo število nas je bilo) zbrali na domu Kravosovih (njihov sin Peter je duhovnik in župnik v Leedsu), ki so nas vse velikodušno in gostoljubno pogostili. Dobri Bog naj jim za vso dobroto in velikodušnost povrne s svojim blagoslovom za vse dobro.

V nedeljo, 28. novembra, pa smo imeli slovensko adventno mašo v Keighlyju, kjer je bila udeležba kar dobra, ker pride k maši tudi precej otrok, ki pomagajo župniku pri oltarju in starim staršem in mamicam pri petju slovenskih pesmi, čeprav slovenskega jezika že ne govorijo več. Po maši se zberejo v prostorih župnijskega kluba, kjer skrbita za pogostitev stari mami: v adventu Ivanka in v postnem času Olga – obe Zajčevi.

Na drugo nedeljo v adventu so imeli slovensko mašo rojaki iz okolice Coventryja in Birminghama ter Nuneantona v cerkvi sv. Ane v Chapel End. Poleg starejših je prišlo k sv. maši tudi precejšnje število otrok. Po maši so v župnijski dvorani ob običajni pogostitvi, tokrat na Miklavžev večer, vsi prejeli tudi skromna Miklavževa darila. Zlasti otroci so jih bili zelo veseli.

Slovenskim rojakom doma in po svetu želimo britanski Slovenci vesele in blagoslovljene božične praznike ter obilo božjega blagoslova v novem Gospodovem letu 2005, ki je pred nami.

S. C.

Tadej in Ana Petek z družino na obisku v Našem domu v Londonu

V večnost je odšel Lojze Zupančič iz Mansfielda

Alojz Zupančič je bil rojen 13. avgusta 1926 v Dečji vasi pri Trebnjem na Dolenjskem. Ob koncu druge svetovne vojne in bratomorne komunistične revolucije v Sloveniji (Jugoslaviji) je, komaj 19-letni kmečki fant – domobranec, odšel iz domovine in preko vojaških taborišč v Italiji in Nemčiji prispel v Anglijo leta 1948 kot vojni begunec. Na britanskem otoku se je zaposlil v rudniku v okolici Mansfielda in svojemu rudarskemu delu ostal zvest celih 37 let. Ob nekem obisku v Sloveniji se je spoznal z domačim dekletom Milko, doma s Štajerske, ki pa je takrat živela v Ljubljani in jo je leta 1970 vzel k sebi v Mansfield, kjer sta si ustanovila družino in lep dom. Rodili sta se jima hčerki Veronika in Lojzka (Louise).

Letos ga je začela mučiti kruta bolezen, ki ga je ugonobila v razmeroma kratkem času: 15. novembra 2004 se je za vedno poslovil od svoje družine. V Mansfieldu smo se od našega dobrega rojaka in prijatelja Lojzeta

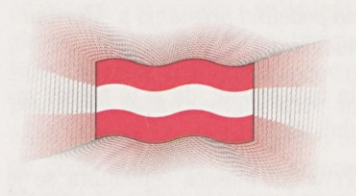
posloveli s sveto mašo v cerkvi sv. Filipa Nerija v petek, 26. novembra 2004.

Od njega so se poslovili na pokopališču v Mansfieldu: žena Milka z družino in kar pet sorodnikov, ki so prišli na Lojzetov pogreb iz Slovenije ter številni prijatelji in znanci pokojnega.

Lojze zapušča v Sloveniji tudi sina Janeza z ženo in tremi vnuki, ki se pogreba niso mogli udeležiti.

Vsi bomo našega dragega Lojzeta pogrešali – spominjali pa se ga bomo v molitvi. Naj počiva v miru!

Ivanka Krajšek

A V S T R I J A

DUNAJ

Mesec november smo tudi na Dunaju preživeli v znamenju spominjanja in molitve za naše raj-

ne z začetkom praznika vseh svetih in dneva vernih duš. Na ta praznik je po navadi naša cerkev bolj skromno obiskana, ker gredo Slovenci večinoma domov na grobove svojih sorodnikov in prijateljev, letos pa je bil obisk v primerjavi z leti poprej razmeroma dober.

Zahvalna nedelja nas je povezala v pripravi in krašenju oltarja s sadovi in dobrotami, ki smo jih zbrali in jih nato podarili sestram matere Terezije, ki so jih potem delile med najbolj uboge, ki jim tukaj na Dunaju posvečajo svoje življenje.

Drugo nedeljo v mesecu sem obiskal skupnost v Linzu, kjer smo po sveti maši praznovali godove in rojstne dneve petih udeležencev srečanja. Voščila, pesem in dobra volja so bili naši spremljevalci, ki dajejo upanje in obljubo, da se bomo drugo adventno nedeljo zopet srečali.

Zadnjo nedeljo v novembru smo vstopili v adventni čas, ki smo ga začeli z blagoslovom adventnih vencev in ga bomo preživeli v premišljevanju in odkrivanju skrivnos-

Pokojni Lojze Zupančič

Slovenska skupnost v Linzu

ti svete maše. Ob papeževi pobudi z razglasitvijo leta eucharistije se bomo poskušali poglobiti in odkrivati skrivnost svete maše, da bi v njej vedno bolj našli moč za svoje vsakdanje versko življenje in tako resnično zaživel iz resničnega vrelca našega verskega življenja. Na isto nedeljo smo praznovali še 91. rojstni dan gospe Schmid, ki redno prihaja k sveti maši in nas s svojo svežino in veseljem uči, da je življenje kljub letom lahko živeto v veselju in sreči. Hvala ji za ta njen zgled.

GRADEC

Jesensko poročilo

Ker so poročila o dogodkih in aktivnostih naše slovenske skupine v sklopu graške cerkve "Marija Pomagaj" postale že stalnica v Naši luči, se po poletnih počitnicah ponovno oglašamo.

Priredili smo zanimiv in prijeten izlet z ogledom Pivovarne Laško ter obiskom cerkve na Sveti gori. Kljub okrnjenemu številu udeležencev in načetemu zdravju je izlet odlično pripravil in vodil naš pater Janez Žnidar. Čutil je, da mu pešajo moči

Graški župan mag. Siegfried Nagel ob podelitvi priznanja p. Martinu Vidoviču

in tudi omenil, da je to njegov zadnji izlet.

Prve dni meseca septembra se je po težki operaciji na Kliničnem centru v Ljubljani vrnil v Gradec, še zadnjič maševal in nato na našo veliko žalost dne 17. septembra zatisnil svoje oči. Sporočilo o njegovi smrti je prišlo kot temen oblak nad vse nas, župljane cerkve Marije Pomagaj, še posebno globoko

prizadetost pa smo začutili mi, člani slovenske skupine. Ostali smo brez duhovnika, ki nam je še posebno požrtvovalno in vedno ljubeznivo posvetil obilo svojega časa. Oba slovenska duhovnika, pater Martin Vidovič in gvardijan Jože Lampret, si bosta sedaj po svojih močeh razdelila njegove obveznosti. Kljub temu pa seveda ne bomo ostali brez slovenske maše, saj bo po potrebi prišla pomoč tudi iz domovine. Zato smo izredno veseli, da tukajšnja škofija ter mestna in deželna vlada izkazujejo slovenskim duhovnikom v Gradcu spoštovanje in priznanje. Tako je pater Martin po večkratnem odlikovanju s strani dežele in mesta postal častni meščan štajerske metropole. To priznanje mu je bilo izročeno na izredni seji mestnega sveta 21. oktobra 2004.

Vsa priznanja pa veljajo pravzaprav celotni samostanski družini za delo za slovensko skupnost in prizadevanje za dobre odnose med Slovenci in Avstrijci. Dejstvo, da Slovenci v Gradcu ne živijo kot neprijubljene gostje, je kar dobro znano. Sodelovanje pri večjih slovesnostih ter dvojezične maše ob raznih jubilejih je bilo vedno sprejeto z odobravanjem.

Majhna čredica, ki se ob nedeljah zbira v naši kapeli, trdno upa, da bo tudi vnaprej mogla poslušati božjo besedo v maternem jeziku ter Boga slaviti s slovensko pesmijo.

Nismo še prav dojeli praznine po odhodu našega dragega patra Janeza, že nas je dohitela nova žalostna vest. Na začetku meseca oktobra se je od nas poslovil še g. Ernst Artač (74), naš dolgoletni organist in pevovodja, ki se je z veliko zagnanostjo in veseljem posvetil naši slovenski skupnosti.

Maševanje p. Maksa Klanjška s Ptujске gore ob zahvalni nedelji v slovenski kapeli v Gradcu

Tudi ko je njegovo zdravje bilo že močno načeto, je še vedno dvakrat tedensko prihajal v cerkev ter vadil z našo slovensko skupino liturgično petje v slovenskem jeziku. Tudi zunaj cerkvenih zidov nam je bil globoko predan in vsi skupaj smo se počutili kot velika družina.

Za slovensko skupino v Gradcu

Ivanka Koletnik

kasneje je misija dobila v najem prostore v Kolpingovi hiši, pred 15 leti, junija 1989, so se preselili na sedanjo lokacijo v župniji St. Elisabeth na Kolonnenstrasse 38.

Petintrideseto obletnico obstoja slovenske župnije v Berlinu so praznovali v soboto, 13. novembra. V goste je prišla odlična pevka Nuša Derenda z možem Frenkom in člani KUD Pišce z oktetom Orlica in folklorno skupino Duplo gledališče ter Trobilni orkester iz Loč pri Dobovi.

Praznovanje se je začelo s slovesno zahvalno mašo, pri kateri je pel oktet Orlica. Piko na i pa je z odličnim nastopom, s svojim enkratnim glasom postavila glavna gostja Nuša Derenda, ki je zapela čudoviti pesmi »O nepričakovani dar« in »Ave Marija«. Za ta lepi jubilej in ob godu blaženega škofa Antona Martina Slomška, katerega barvno okno krasi prezbiterij cerkve sv. Elizabete, je pevka Nuša župniji podarila svoj nastop v cerkvi in kasneje v župnijski dvorani pod cerkvijo, ki je bila, čeprav velika, tokrat resnično premajhna! Še nikoli v zgodovini župnije se ni zbralo toliko ljudi, da bi v slabi uri

Tudi Nuša Derenda se je počutila lepo v slovenskem hotelu sv. Elizabete.

zmanjkalo vstopnic. V dvorani je namreč potekalo tradicionalno, tudi 35. martinovanje, ki pa ni bilo le običajna veselica, pač pa so člani KUD Pišce mojstrsko prikazali običaje in opravila na kmetiji, v vinogradu in v kleti v času martinovega. Seveda ni manjkal tudi krst mladega vina. Člani folklorne skupine so v pesmi in plesu pokazali veliko lepih stvari, ki jih nismo poznali. Z oktetom je posebej navdušil Franci Kene. Mnogi prisotni so tako prvič doživeli in začutili, kaj se dogaja okrog godu sv. Martina.

Predsednica KUD Pišce, gospa Zupančičeva, je župniji podarila modri stol, ki je iz Pišec poromal po celem svetu in je sedaj tudi v Berlinu. To je stol prijateljstva, kjer se lahko ljudje spočijejo in začutijo sprejetost.

Gostje iz Slovenije so s seboj prinesli vina, kruha in potice ter zvrhan koš dobre volje. Seveda pa je najbolj navdušila Nuša Derenda, ki je s svojim glasom in nastopom prepričala vse generacije. Vedno

BERLIN

V 35 letih slovenske župnije tudi 35 martinovanj

Slovenska župnija v Berlinu letos praznuje 35 let obstoja. Prvi Slovenci so prišli že leta 1966, večina pa v letih 1968 do 1971. Začetki Slovenske katoliške župnije segajo v leto 1969, ko je bil v krstno knjigo vpisan datum prvega krsta. Leto

Slovenska skupnost iz Hamburga v Berlinu

znova dokazuje, da ni samo odlična pevka, pač pa tudi dobra žena in skrbna mati dveh sinov, s svojim darilom pa pokazala, da denar ne igra najvažnejše vloge, pač pa je pomembna dobrota. Pozornost je bila namenjena tudi njenemu možu Frenku, ki skrbi za tehnično plat Nušinega nastopa, da vse teče, tako kot je treba. Bog ju blagoslavljalj!

Na prireditvi je igrala tudi Druga generacija, nekaj pesmi je z njimi zapel župnik Dori, veliko navdušenje je požel Trobilni orkester. Med gosti v dvorani je bil dekan Edgar Kotzur, velik prijatelj Slovenije in Slovencev, prišli so tudi Dorijevi farani iz Hamburga in Hannovera, ki so jih v Berlinu z veseljem pozdravili.

Kot zanimivost: organizator martinovanja Karli Božič je z ženo Kristino ravno ta dan slavil 35 let poroke. Naredil je odlične domače klobase, ki so bile hit večera. Tako so se pravzaprav na enem praznovanju združile tri petintridesetletnice: župnije, martinovanja in poroke. Bilo je nepozabno praznovanje, za kar gre zahvala vsem nastopajočim, še posebej Nuši in Frenku, ter »motorju« tega projekta gospe Marti Grahek, ki je vse organizirala, goste srečno pripeljala

v Berlin in nazaj domov. Iskreni Bog lonaj, ker se tako prostovoljno žrtvuje za svoje rojake.

Gostje so stanovali pri Slovencih in v Slovenskem domu, kjer sta se Mitja in Sonja potrudila, da so se počutili kot doma. Edi-Carsten in Sabina Hoert sta Nuši in njenemu možu razkazala Berlin. Iskrena hvala vsem, ki priskočijo na pomoč pri nastanitvi in organizaciji, saj je vsak kamenček v mozaiku pomoči zaslužen, da se je praznik tako lepo zaključil.

Farni praznik sv. Elizabete in blaženega Slomška

V soboto, 20. novembra 2004, so Slovenci skupaj z Nemci praznovali farno zavetnico sv. Elizabete. Slovesnost je vodil dekan Edgar Kotzur. Praznovanje je bilo združeno tudi s praznikom blaženega škofa Antona Martina Slomška. Pri izredno lepo pripravljeni liturgiji je slovenske pesmi pelo ljudstvo, člana Druge generacije Kristijan Božič in Martin Erman sta zapela svojo pesem, ki je tudi zelo navdušila. Zelo so se potrudili tudi solistka Irena iz Moskve, organistka Iryna in violinist Hans, ki so z Dvoržakovimi duhovnimi pesmimi polepšali liturgični program.

Pri maši so sodelovali ministranti obeh župnij, cerkev pa je po slovensko okrasila mežnarica Slavica Mravak.

Duhovno in kulturno bogato praznovanje se je po maši nadaljevalo zunaj pred cerkvijo, kjer je vsak dobil kozarec Slavinčevega vina in kos domačega kruha, ter kasneje v skupnih prostorih. Nemci so bili znova presrečni, da so praznik lahko obhajali skupaj s Slovenci, saj vedo, da so le vsi skupaj lahko ohranili to čudovito cerkev odprto in pri življenju.

Miklavževanje

V soboto, 4. decembra 2004, je bila cerkev sv. Elizabete spet polna! Zbralo se je veliko majhnih otrok, mladine, študentov, ki študirajo v Berlinu, staršev in drugih. Skupaj so obhajali lepo Miklavževo mašo. Otroci so bili nadvse pridni, saj so po maši pričakovali prihod samega svetega Miklavža, ki je kasneje res prišel v veliko dvorano pod cerkvijo in obdaroval otroke. Seveda so z njim prišli tudi parkeljni, ki so prežali predvsem na večje in bolj poredne otroke, a se je vse srečno končalo.

Organizatorja miklavževanja sta bila Kristijan in Claudia Božič, ki sta se res potrudila, da sta nav-

Novoporočnica Jolanda in Toni

Sorodniki ženina iz Slovenije (Senovo)

zočim pričarala nepozaben večer. Učitelj Vladimir Donaj in učenci slovenskega dopolnilnega pouka so Miklavžu pripravili čudovit program. Vlogo Miklavža je uspešno prevzel Niko Nikač, ki je že sicer Miklavž! Svojo vlogo je odlično odigral, otroci so bili zelo navdušeni in so kar strmeli. Vlogo angelov so prevzeli ministrantje in tudi oni so se dobro odrezali.

Župnijo je prvič obiskala slovenska kulturna atašejka Monika Kartin, ki je bila zelo zadovoljna s programom, ki so ga pripravili otroci z učiteljem Donajem. Skratka, bilo je lepo praznovanje in pohvalo ter zahvalo je gotovo potrebno izreči mladim staršem druge generacije Slovencev v Berlinu, ki so v cerkev in kasneje k Miklavžu pripeljali svoje malčke, tudi dojenčke. V dvorani je bil pravi živčav, saj so se otroci počasi opogumili in si dali duška na različne načine, odrasli pa so z veseljem opazovali to razigrano tretjo generacijo.

Poleg župnije sta bila tokrat glavna sponzorja Mihael in Milica Frass, za kar jima iskreni Bog plačaj!

M. Mošnik

ESSEN

Spomini na Miklavža s toplino v srcu

Ni več toliko nestrpno pričakujočih otroških glav ob miklavževanju, kot je to bilo pred časom. So pa vsi, ki so, vredni vse pozornosti in doživetij ob srečanju z Miklavžem. Z njimi pa tudi mi odrasli doživljamo tolikere lepe otroške spomine nanj.

Skupnost je imela dvoje miklavževanj – v Essnu ter Moersu, druge skupnosti pa so v decembru na srečanjih po sv. mašah obujale

spomine na miklavževanja v otroštvu ter se v adventnem vzdusju pripravljale na božične praznike.

Miklavževanju v Essnu pridružujemo že več kot desetletje tudi adventni bazar, zato je oboje skupaj redno na prvo adventno nedeljo. Letošnji obisk je bil izedno številčen. Že pri sveti maši je bil pogled na polno cerkev svojsko duhovno doživetje. V farni dvorani pa je zatem seveda zmanjkalo miz in stolov. Poiskali smo jih na vseh koncih, da smo se lahko »stisnjeno posedli« vsi prisotni. V vmesnem času so se posebej srečali tudi mladi k pogovoru za svetovni dan mladih, sodelovanja pri prireditvah in za svoja duhovna srečanja v prihodnjem letu.

Za bazar je bilo tudi letos kar veliko domiselnosti s strani rojakov – od domačih piškotov, ki vedno dobro gredo v prodajo, pa vse do vejic lorberja za kuhinjsko začimbo. K izredno lepi vsoti darov za popravilo po potresu poškodovanih cerkva v Posočju smo tokrat pridodali še dobrih 500 €, skupno torej krepko čez 2.000 €. Skupni povrnili vsem dobrim srcem ter odprtim rokam naših rojakov in seveda dobrotnikom ter sodelavcem na obeh krajih. Rojakom iz Essna ter

Oberhausna tudi topla zahvala za misijonski dar: skoraj 200 €.

25 let društva »Slovenski zvon« iz Krefelda

Svojo 25-letnico obstoja je društvo obhajalo združeno z martinovanjem v soboto, 21. novembra. V prostorni dvorani župnije sv. Martina, kjer se redno zbiramo rojaki po mesečnih svetih mašah, je bilo kar pretesno za vse prisotne. Srebrni jubilej je lep praznik, združen v razmisleku za nazaj ter s tem povezanim pogledom v zorenje novih časov. S tem pa tudi novih nalog, vizij in izzivov za prihodnost. Naj jim ne zmanjka dobre volje, posluha za vse rojake, odprtosti in pristne slovenskosti duha, srca ter kulture, jim je v krajšem nagovoru zaželel tudi domači župnik Lojze Zaplotnik.

Štirikrat: Bog živi, za lepa leta ...

V Krefeldu smo po sv. maši 21. novembra povoščili naši rojakinji gospe Katarini Kerenčič za njen 92. rojstni dan. Še krepka in čila slavljenska je več časa preživela v Krefeldu, odkoder se je preselila k družini svoje nečakinje v Marl. Po rodu je iz Maribora. V Nemčijo je prišla leta 1957. Prek različnih lagerjev je dospela in ostala v Porurju. Štiri leta in pol je vdova. V

V Krefeldu smo voščili Katarini Kerenčič za njen 92. rojstni dan.

zakonu z možem nista imela svojih otrok, zato pa sta z vso ljubeznijo sprejemala in pomagala otrokom svojih prijateljev in znancev. Rojakinji želimo božjega blagoslova in lepe dneve pri nečakinji tudi v bodoče.

V Korbachu je obhajal 85-letnico naš rojak Jože Koroša, po rodu iz Celja. Pestro je njegovo življenje. Leta 1940 ga je vodilo v jugoslovansko vojsko, leto zatem je bil v ujetništvu v Beogradu. Kasneje ranjen gre preko Češke, Slovenije in Avstrije. Z 28 leti pride v Korbach, kjer spozna družico in se leta 1953 poroči. V zakonu se jima rodijo štirje otroci. Praznoval je že zlato poroko.

Že doma kot štirinajstletnik je pel v pevskem zboru, kar ga spremlja vse življenje, tudi še danes. Bog ga je obdaril z nadarjenostjo za jezike, k čemur so pripomogla tudi bivanja v različnih krajih. Tako je postal tudi sodno zapriseženi prevajalec za ruski, srbski, hrvaški, bolgarski, češki in seveda slovenski jezik. Je jezikovni genij, saj govori sicer kar deset slovanskih jezikov. Je tudi dolgoletni naročnik Naše luči, ki jo vedno z veseljem pričakuje.

Jože Koroša iz Korbacha je dopolnil 85 let.

V imenu vseh nas rojakov mu želimo: Bog Vas živi, g. Jože, kakor tudi soprogo Irmgard.

V Oberhausnu je 15. novembra obhajala 70. rojstni dan rojakinja Erna Stoičev, rojena Križanec. S svojim bratom Vladom, sestro Gretko ter + sestro Silvo so v vsem dobrem zaznamovali oberhausensko slovensko skupnost. Koliko prireditvev in srečanj je bilo potrebno pripraviti in Erna je bila vedno z vso zavzetostjo, kot tudi njena »žlahta« z dušo in srcem poleg. Bog ji je kot ostalim iz družine naklonil pevski talent, ki ga redno in z vso ljubeznijo do Boga ter skupnosti razdaja v božjo čast in v »pevsko korajžo« ostali skupnosti pri sv. mašah.

70 let rojakinje Erne Stoičev

Naša Erna je še vedno mladostnega izgleda – naj jo tako Bog ohrani še dolgo med nami ter med svojimi domačimi. Želimo ji zdravja in blagoslova dobrotne božje roke. Erna – vse dobro, tako kot smo izrekli na praznovanju 19. novembra.

70-letnico življenja je obhajal tudi naš dobri rojak Stanko Kačič iz Gelsenkirchna. »Štajerski mož« s pristno slovensko držo: prijeten sogovornik, mirne narave, nasmejan

Stanko Kačič iz Gelsenkirchna je praznoval 70 let.

in dober. Iz Gelsenkirchna prihaja redno vsako nedeljo in praznik v Essen k sv. maši in po njej pred cerkvijo rad pokramlja s sorojaki. Naš dragi Stanko – kot vi ne pozabljate Boga in slovenske skupnosti, vam tudi mi voščimo: Bog vas spremljaj tudi v bodoče s svojim blagoslovom, naj vam nakloni zdravja in vsega tistega dobrega slovenskega tudi v bodoče.

+ Franc Žnidar iz Essna

Naš gorenjski Franc je bil rojen januarja leta 1927 v Vodicah. Sodi med »prvo rundo« rojakov, ki so

Pokojni Franc Žnidar iz Essna

prihajali v Porurje. Ustavil se je v Essnu in tu tudi vseskozi ostal – od tistih mladostno razigranih let pa vse do letošnje poslednje jeseni, ko je bila bolezen kljub močni volji močnejša. Umrl je 20. oktobra v Marijini bolnici, poleg cerkve, v katero je redno in tako rad prihajal k slovenskemu bogoslužju in med rojake. Prepeljan je bil v domovino, kjer je bil pokopan 19. novembra v Vodicach. Nemirno je naše srce, dokler se ne spočije v Bogu, je zapisal sv. Avguštin. Naj se tudi naš Franc spočije v Njem, v katerega je upal in veroval ter tudi odšel previden s sv. maziljenjem v novo življenje. Spominjajmo se ga v molitvi.

FRANKFURT

Za nami je že ves december in celo leto 2004. In tako je za nami tudi že 31. martinovanje slovenske župnije v Frankfurtu. Najprej torej nekaj besed o tem. To je bilo v soboto, 13. novembra. Na sam večer se je v Frankfurtu ponujal dež, nekoliko više v Taunusu pa tudi sneg. Morda je koga tudi odvrnil od poti v Frankfurt, vsekakor pa ne tistih, ki so se v lepem številu zbrali v dvorani cerkve sv. Bonifacija. Če

V Lichu pri zajtrku na Miklavževo nedeljo

je bilo nekaterim iz Frankfurta ali bližnje okolice predaleč, to prav gotovo ni bilo predaleč nekaterim iz Westerwalda in sosedom iz Mannheima, kakor tudi ne za skupino iz Westfalije. Sredi večera se je zbrala tudi folklorna skupina mladih iz Frankfurta in zaplesala ter tako pokazala, kaj zna. Seveda je bilo ob hrani in pijači – cviček je šel še posebno dobro po grlu – ter z ansamblom Dori iz Laškega (že četrtič so igrali v nekaj letih za nas) lepo in veselo do druge ure po polnoči. Dvorana se je začela prazniti in na vrsto so prišle zopet pridne roke tistih, ki so morali dvorano pospraviti in počistiti. Seveda smo še prej, okrog polnoči izžrebali dobitnika oziroma dobitnico gosi. Letos je bila to gospa Milena Farkaš iz Frankfurta. Prav gotovo se moramo zahvaliti vsem, ki so pripravljali to martinovanje, to sta bila najprej Marta in Karel Flajšman, zraven pa še vrsta drugih pomočnikov. Letošnji dobiček smo namenili Škofijski karitas Koper za prizadete v potresu v Posočju.

Po kratkem predahu pa je bilo potrebno zlasti Miklavževim pomočnikom že misliti, kako bi dobitniku sv. Nikolaju iz Mire olaj-

šali delo. V nedeljo, 5. decembra dopoldne, je pustil darove za skupnost v Lichu, da jim je dal poguma še za naprej. Zvečer pa se je že sam osebno ustavil v Frankfurtu. Po maši v cerkvi Marijinega srca (Herz Marien) smo napolnili dvorano. Otroci dopolnilnega slovenskega pouka iz Frankfurta so po pripravi in pod vodstvom nove učiteljice gospe Natalije Robnik pripravili program recitacij in kratke igrice v pričakovanju dobitnika Miklavža. Seveda se je moral Miklavž predstaviti in tudi pohvaliti, da že preko računalnika vse vodi in tudi vidi, kako in kaj gre v otroškem svetu s pridnostjo in prizadevnostjo. Po obdaritvi vseh otrok ni pozabil z darovi tudi na tiste 'največje' otroke, ki že sami vozijo avtomobile in si služijo vsakdanji kruh, pa tudi sami pridejo k slovenskemu bogoslužju ali pa tudi ne, ki imajo nekateri že sami tudi sive lase kakor Miklavž. Seveda se je večer s skupno večerjo potegnil že v pozne ure, ko so zadnji zapustili pospravljeno dvorano. Sredi tedna po Miklavževi nedelji nas je na poti k božičnemu praznovanju s svojim praznikom Brezmadežne in praznično mašo pozdravila Božja Mati Marija, Miklavž pa se je

Dobitnica Martinove gosi

Ples folklorne skupine na martinovanju

pripravljaj še za obisk naših skupnosti v Darmstadtu in Mainzu.

Konec novembra se je iz naše frankfurtske skupnosti izselila s svojim možem gospa Marija Gašparič-Fiember in se preselila v svojo počitniško hišo v Savudriji. Poleg tega, da je redno prihajala ne ravno iz bližine k slovenski maši (bivala je namreč v Anspachu pod Taunusom), je redno jemala in prebirala Družino – Naše luči posebej niti ne omenjam – in tudi rada pomagala pri raznih slovesnostih in prireditvah v slovenski župniji. Naj za vse velja njej in njeni družini zahvala.

Konec novembra pa je prišla preko prijavnih služb vest, da je umrl Leopold Topolak iz Frankfurta. Rojen je bil v Zgornji Bistrici leta 1939, od 1969 pa je bival v Nemčiji. Naj počiva v miru!

rem

INGOLSTADT

Miklavžev večer v Erlangu

V soboto, 4. decembra, smo obhajali v Erlangu v cerkvi sv. Ksista slovensko mašo druge adventne nedelje. Pri maši je bilo precejšnje število naših rojakov, ki so s svojim

petjem in molitvijo lepo sodelovali. Vselej pridejo radi k naši maši tudi nekateri nemški verniki, ki se dobro počutijo med nami. Po maši smo se zbrali v prostorih Slovenskega kulturnega društva. Tam je najprej prišel Miklavž (gospod Merku je lepo odigral njegovo vlogo) in obdaroval otroke, ki že spadajo v tretjo generacijo naših rojakov na Nemškem. Potem je sledilo adventno srečanje, ki smo ga združili z adventnim večerom združenega moškega zbora društva iz Erlangna in Nürnberga. Naše zavzete gospe so poskrbele,

da nismo bili lačni in žejni; na mizah so bile prave kulinarične umetnine izbranega inokusnega božičnega peciva.

Miklavž v Ingolstadtu

Navada je, da Miklavž obiše otroke na predvečer svojega godu. To se je letos ujemalo, saj smo imeli na predvečer godu sv. Miklavža v Ingolstadtu miklavževanje. Mašo smo obhajali v cerkvi sv. Monike. Po maši je sledil v tamkajšnji župnijski dvorani Miklavžev večer. Najprej so otroci s pesmijo Zbudimo se iz spanja povabili navzoče k adventni pripravi. Nato so lepo zaigrali igrico Skrivnostni nočni sprehajalec, zgodbo o Miklavžu. V to je že prišel Miklavž in se povezal v zadnji del igrice. Potem so otroci Miklavžu v pozdrav lepo zapeli še dve pesmi. Nakar je nagovoril otroke in jim razdelil dobro napolnjene darilne vreče. Otroke je še povabil k skupnemu fotografiranju in nato se je poslovil, vsem voščil božične praznike in napovedal, da bo prihodnje leto spet prišel. Po njegovem odhodu smo ostali še nekaj

Igrica o Miklavžu

Otroci iz Erlangna so naše upanje.

časa skupaj, posebej otroci so bili razigrani.

S. G.

MANNHEIM

Porast slovenske zavesti

Zadnjih nekaj let je bil prisoten strah, da zadnji iz prve generacije tu rojenih slovenskih otrok ne pokažejo zanimanja za slovenski jezik in slovensko šolo. Tudi starši niso bili več tako vneti za pogovor s svojimi otroki v slovenskem jeziku, kot so bili pri prvih otrocih. Mnogi

od mlajših otrok niso obiskovali slovenskega dopolnilnega pouka. Potem pa je kar naenkrat poraslo zanimanje za učenje slovenskega jezika celo pri otrocih naslednje generacije, ko eden od staršev ni več slovenskega rodu. Prvič se je letos začel slovenski dopolnilni pouk v Rauentalu za širše področje Karlsruhe. Že takoj na začetku se je prijaviło deset kandidatov, med njimi tudi nekaj odraslih, ki so po rodu Nemci. Iz spoštovanja do svojih prijateljev in znancev se želijo naučiti slovenskega jezika. Otroke, ki so na začetku še precej boječi in sramežljivi, ker ne znajo govoriti slovensko, je potem iz kakšnega kota slišati, kako ponavljajo slovenske stavke ali pojejo pesmice, ki jih je že naučila prizadevna učiteljica Dragica Ahej.

Jubileji se nadaljujejo

V navadi je mišljenje, da ženske nerade povedo, koliko let imajo. Toda sodeč po objavah v Naši luči vsaj v pokrajini ob reki Ren pogosteje izvemo za okrogle obletnice za ženske kot za moške. Tako so moški kar malo prikrajšani, kar potem nadoknadimo vsaj s skupno sliko, ko jih njihove žene dohiteva-jo.

Terezija in Štefan Wohlgemut iz Freiburga

V oktobru je praznovala okroglo obletnico – 60 let življenja Terezija Wohlgemut.

V Nemčiji živi že od leta 1966. Najprej je bila nekaj časa na severu, v Hildnu, po dveh letih pa je prišla v Freiburg. Leta 1979 se je poročila s Štefanom Wohlgemutom, s katerim se lepo razumeta. Ker že od vsega začetka obiskuje slovensko mašo, je poznala še prvega slovenskega župnika na tem področju, zdaj že dolgo pokojnega Frančka Prijatelja. Ves čas je naročena na Našo luč, ki jo vsak mesec nestrpnost pričakuje, ker jo rada prebira. Njen poklic je na človekoljubnem področju: je negovalka starih ljudi. Njej in njenemu možu Štefanu pa želimo, da bi bila še dolgo tako čila in zdrava in bi še dolgo lahko izpolnjevala svoje človekoljubno poslanstvo z obiski starih in bolnih.

MÜNCHEN

Slovo od gospe Mire Gaiser

Gospa Mira Gaiser je šla po plačilo k Bogu, kateremu je zvesto služila. Doma je bila iz Kaple na Pohorju, po poklicu knjigovodkinja. V Nemčijo je prišla leta 1976 in se zaposlila na banki. Bila je mirnega

Pokojna Mira Gaiser

značaja in zato priljubljena. Zahrbtna bolezen je bila močnejša kot zdravniška veda. Vdana v božjo voljo se je z zakramenti za umirajoče pripravila na srečanje z Bogom. Pokopana je v Münchnu. Možu in ostalim žalujočim izrekamo naše sožalje.

Adventna duhovna obnova

Tudi letos smo se v naši župniji pripravili na advent in božič z adventno duhovno obnovo. Vodil jo je jezuitski pater Viljem Lovše iz Ljubljane. Od 19. do 21. novembra smo se udeleževali srečanj, ki so bila razdeljena na skupine za zakonce, mlade in vse župljane.

V nagovoru nam je pater Lovše skušal razložiti, kakšno je božje gledanje na nas in nas spodbujal, da razmislimo, kakšno podobo o Bogu smo si ustvarili sami. Poudaril je, da je od tega odvisen tudi naš odnos do sočloveka. Za poglobitev izrečenih misli smo v kapeli ob branju svetopisemskih odlomkov spoznavali, da je Bog Oče, da ima ljubeč odnos do vsakega človeka in da nikoli nikogar ne zapusti. Iz tega temelja smo razmišljali tudi o našem odnosu do sebe in drugih. Pater nas je povabil, da se obračamo na Boga z

Na delavnici mladih iz Slovenije, Slovaške in Angole

zahvalo za dobro in slabo, ki se nam dogaja v življenju. Na ta način Bogu odpremo srce, da deluje v našem življenju in nam pomaga dosegati stvari, za katere se nam zdi, da so najtežje: imeti ljubeč in spoštljiv odnos do sebe in drugih, odpustčati, se veseliti, da nas Bog vedno ljubi.

Posebej lepe in doživete so bile maše, pri katerih smo sodelovali z ljudskim in mladinskim petjem ter branjem beril. V pridigah je pater vedno znova poudaril, da Bog kot dobri Oče skrbi za nas, nam želi srečo in nas nikoli ne zapusti. Od nas je odvisno, ali mu želimo odgovoriti na njegovo ljubezen.

Korbinianovo mladinsko romanje v Freising

V soboto in nedeljo, od 13. do 14. novembra, so mladi ob prazniku svetega Korbiniana, zavetnika škofije München-Freising, romali v Freising. Tam je oba dneva potekal program na temo Naše poti se križajo. To srečanje je bilo korak na poti k svetovnemu dnevu mladih avgusta 2005 v Kölnu.

V soboto ob dvanajstih se je v uvodni slovesnosti na freisingškem Marijinem trgu zbralo nekaj tisoč mladih iz vse škofije. Predstavljene so bile mladinske delavnice, koncerti, molitvene skupine, forumi in mladinske maše. Letos so z delavnico prvič sodelovali tudi mladi iz narodnih misij iz Slovaške, Angole in Slovenije. Na delavnici, ki so jo v treh jezikih naslovili »Prisrčno dobrodošli«, so mladim Nemcem na zanimiv način predstavili svoje dežele, njihove običaje, glasbo in kulinariko. V igri »telefončki« so jih naučili tudi nekaj slovenskih, slovaških in portugalskih izrazov. Pri tem je bilo veliko smeha, ker so besede pri zadnjem »telefončki« čisto drugače izzvene oz. dobile drugo obliko. V drugi igri pa so izbrali nekoga

Igrica Skrivnostni nočni sprehajalec

izmed mladih udeležencev, ki se je postavil spredaj. Voditelji iz vseh treh držav so v svojih jezikih na glas povedali neko besedo, mlademu spredaj pa jo na uho prevedli v nemščino. Ostali so morali z vprašanji, na katera je odgovarjal samo z ja ali ne, ugibati pomen. Delavnico so zaključili mladi iz Angole, ko so vse prisotne naučili ples hip hop.

V nedeljo se je program začel z mašo, ki jo je vodil kardinal Wetter, v avli škofijske gimnazije v Freisingu. Takoj na začetku so mladi iz Italije, Slovenije, Vietnama, Francije, Španije, Ekvadorja, Slovaške in Nemčije v svojih jezikih povedali, od kod so in izrazili veselje, da jih je to srečanje zbližalo. Pri tem so z blakona v avli spustili plakat z napisom v posameznem jeziku: Naše poti se križajo. Med mašo so na oltar prinesli tudi križ, ki je romal iz dežele v deželo in bo naslednje leto prispel v Köln na svetovni mladinski dan. Bogoslužje je bilo zelo lepo, še posebej zaradi sodelovanja raznih mladinskih skupin in združenj ter mladinskih pesmi, ki so naredile mašo bolj doživeto. Tudi v nedeljo so se odvijale mladinske delavnice, pri katerih so se voditelji portugalske, slovenske in slovaške misije še bolj povezali med seboj ter sproščeno pritegnili mlade udeležence v pripravljene program.

To je bila zanimiva izkušnja tako za voditelje kot tudi za udeležence in si zato tudi v prihodnje želijo sodelovanja na takih prireditvah.

Miklavževanje

V soboto, 4. decembra, je Miklavž obiskal Münchenske otroke. V pričakovanju na njegov prihod so se otroci, njihovi starši, stari starši

in sorodniki pa tudi ostali farani zbrali v župnijski dvorani ob 17. uri. Župnik je vse zbrane pristrčno pozdravil ter povabil k ogledu kratke, a lepe Miklavževe igrice, ki so jo pripravili starejši šolarji. Zgodba se je pričela, ko sta brat in sestra Matevž in Polonca trdila, da sveti Miklavž obstaja, njun prijatelj Andrej pa je menil, da ga ni. Kdo je imel prav? Po pomoč so se zatekli k mami. Povedala jim je življenjsko zgodbo svetega Miklavža, ki je resnično živel v Mali Aziji. On je sicer umrl, ampak njegovo življenjsko vodilo dobrote do ljudi lahko živi v vsakem človeku, če le ima dobro in usmiljeno srce. Polonca in Matevž sta tudi sama postala Miklavža, ko sta sklenila kupiti darilo za njuno prijateljico Urško, ki je v skromnih razmerah živela z mamo samohranilko. Takrat je na oder stopil Miklavž v spremstvu angelov. Povedal je, da je on tisti skrivnostni nočni sprehajalec, ki je, ko je še živel na Zemlji, ponoči obdaroval revne družine. Potem pa je k sebi poklical otroke, od najmlajšega do najstarejšega. Z vsakim je pokramljal in poslušal, kar mu je otrok zapel, zmolil ali zdeklamiral, ter mu izročil darilo. Po obdarovanju se je Miklavž poslovil ter povabil vse prisotne, da so skupaj zmolili očenaš ter zapeli Miklavževo pesem. Po skupinski fotografiji so vsi prisotni ob skrbno pripravljene pijači in jedi nadaljevali Miklavžev večer v prijetnem kramljanju.

Posebna zahvala pri pripravi dvorane gre Lojzetu Grojzdku in Antonu Lovenjaku za izdelavo karnise, Veroniki Tomšič za izvrstno zašiti zavesi, Barbari Mars za izdelavo ter Mojci Miklavec in Borisu Golobu za pripravo Miklavževih vrečk, Luciji Tomšič, Marjani Bolčina, Mojci Grojzdek,

Mateji Žibert, Aleksandru Drenovcu, Mojci Miklavec, Barbari Poderžaj za izredno lep aranžma prostorov in miz, Vesni Žizek, Mojci Miklavec in Moniki Kozelj za pomoč pri postrežbi, vsem gospodinjam za izredno okusne in čudovito pripravljene raznovrstne dobrote, družini Grojzdek za domače kuhano vino, igralcem Barbari Mars, Petri Hulicius, Romanu Ropoši, Benjaminu Hladinu in Tanji Mohar za pristrčno odigrano igrico, brhkim angelom Martini Antolin, Valentini Žgeč in Manueli Žgeč za spremstvo in pomoč pri obdarovanju, Miklavžu za lep nagovor in pristrčno obdarovanje otrok ter vsem pridnim rokam pri pospravljanju dvorane.

V nedeljo, 5. decembra, pa smo v cerkvi Svetega Duha obhajali Miklavževo mašo, pri kateri je z ubranim petjem sodeloval mladinski pevski zbor.

STUTTGART

Družinski biblični seminar

Preroki včeraj in danes

Naša župnija že nekaj let organizira biblične seminarje. Ena zelo aktualnih tem je bila pred leti slovenska sinoda, od takrat naprej pa smo se posvetili Svetemu pismu. To jesen smo se odločili za Staro zavezo. Naše bogoslužje je po zadnjem koncilu zelo obogateno z odlomki zapisov iz Stare zaveze, vendar so ti za nas težje razumljivi. Tako smo se navdušili in prijavi v velikem številu.

V petek, 19. novembra, smo napolnili avtobus do zadnjega sedeža in se ob 17. uri zvečer odpeljali v Nonnenhorn pri Bodenskem jezeru. V družinskem počitniškem naselju škofije Augsburg smo

preživeli lep in bogat konec tedna. Z nami sta bila organizatorja dr. Zvone Štrubelj in pastoralna sodelavka Mojca Sekne, pridružili pa so se nam še rojaki iz Ulma, Augsburga, Kemptna in Ravensburga s svojim župnikom Romanom Kutinom. Vseh skupaj nas je bilo 75 udeležencev. Pri prihodu pa nas je kot prvi pozdravil in vsake-mu stisnil roko msgr. Janez Pucelj, delegat za Slovence po svetu. Za njegovo navzočnost smo mu hvaležni. Počutili smo se kot ena družina.

V temo našega seminarja Preroki včeraj in danes pa nas je strokovno, a jasno in razumljivo povedel prof. dr. Marijan Peklaj, poznan strokovnjak Svetega pisma in predavatelj na Teološki fakulteti v Ljubljani.

Danes pri besedi prerok navadno pomislimo na napovedovanje prihodnosti. Vendar v Svetem pismu to ni glavni pomen, bolj gre za može in žene, ki so bili od Boga osebno poklicani, da bi posredovali ljudem, kar jim je Bog hotel povedati. Govorili smo o zgodovinskem obdobju, ko so delovali izraelski preroki, kako so bili poklicani, kako so se odzivali na razmere in potrebe ljudi, na kakšne načine so božja sporočila podali ljudem. Ustavili smo se ob prerokih Ozeju, Izaiju, Jeremiju, Ezekijelu in Danijelu ter po skupinah razčlenili nekaj odlomkov iz Svetega pisma. Prišli smo do lažjega razumevanja, gotovo pa bo knjigo vseh knjig – Sveto pismo moral vsak večkrat vzeti v roke.

Po zaključnem pogovoru smo skupaj pripravili zahvalno bogoslužje in kar v predavalnici obhajali sv. mašo. Dan smo zaključili s prijetnim družabnim večerom.

Med udeleženci seminarja smo imeli tudi čarodeja, ki nas je zabaval s svojo harmoniko in izbranimi čarovniškimi triki. Pri petju nas je s harmoniko spremljal tudi predsednik slovenskega kulturnega društva Slovenija iz Ulma in župnik Roman Kutin s kitaro.

Naslednji dan smo se po zajtrku še enkrat zbrali v predavalnici h kratkemu pogovoru. Praznik Kristusa Kralja smo proslavili s slovesno sv. mašo v farni cerkvi sv. Krištofa. Po kosilu smo se s pesmijo poslovili od naših gostiteljev in se vrnili proti domu.

Cilka Novak

Odšla je ... + Alojzija Strašek

Alojzija Strašek se je rodila leta 1938 v Razkrižju. Nemirno vojno obdobje je globoko zaznamovalo življenje njene družine in nje same. Leta 1961 je prišla v Nemčijo in se leto pozneje poročila z Alojzjem Straškom. V zakonu sta se jima rodila hčerka Marta in sin Klaus. Ljubezen do domovine in rodne domačije jo je vedno gnala nazaj domov. Z možem sta se želela vrniti nazaj domov, toda zaradi njene bolezní tega nista storila.

Pokojna Alojzija Strašek iz Penningena

Njeno življenje je bilo mirno in tiho. Alojzija Strašek je bila odprta in je rada pomagala, kjer ji je le dopuščal čas. Slovenski skupnosti v Oberstenfeldu se je vedno z veseljem pridružila in slovenski duhovniki so bili vedno dobrodošli v njeni družini.

Na koncu ji bolezen ni več dopuščala, da bi še prišla k maši, toda z molitvijo je še vedno spremljala vse dogodke. V zaupanju in molitvi je dočakala dan, ko jo je gospodar življenja poklical k sebi. Naj se v nebesih veseli večne sreče. Možu, sinovoma in sorodnikom v Sloveniji izrekamo iskreno sožalje, pokojno Alojzijo pa priporočamo v molitev.

Pred oltar sta stopila Matevž Lamberger in Gerosa Arko

Zakrament sv. zakona sta si podelila Matevž Lamberger in Gerosa Arko.

Na god sv. Martina je praznoval g. Martin Keber iz Heisenberga pri Aalnu.

Franc Cerovšek s soprogo ob 60-letnici

V baročni cerkvi v Vipavskem Križu sta si 4. septembra obljubila zvestobo Matevž Lamberger in Gerosa Arko. Cerkevni obred je vodil g. Janez Šket, ki je bil sedem let slovenski izseljenski duhovnik v Stuttgartu. Po zelo ganljivem in veselem cerkvenem obredu se je slavlje nadaljevalo v dvorcu Zemono.

Rojstni dnevi in praznovanja ...

Bog te živi, Martin, je izrekel župnik Zvone Štrubelj ob življenjski obletnici Martina Kebra v Heisenbergu pri Aalnu. Ob kosilu in prijetnem klepetu se je srečanje z družino Keber nadaljevalo še v pozno popoldne.

V Heilbronnu pa so se zahvalili za 70 let življenja Jožica Tomc, Alojž Pečar, Anton Košir, Martin Kunaj, Anton Primožič in Pavel Končan. Slavljenici in heilbronnska skupnost so se najprej zbrali pri sveti maši in se zahvalili za vse darove, ki so jih slavljenici prejeli od nebeškega Očeta. Ob misli na prvo adventno nedeljo so se tudi slavljenici počutili kot prerok Izaija, ki je bil poslan, da izvrši poslanstvo, ki mu ga je naročil Jahve – Emanuel – Bog z nami. Ni bilo lahko, toda v zaupanju v Boga in medsebojnem sodelovanju in podpori življenjskih sopotnikov je bila pot lahka in posuta z veliko dobrotami in veseljem.

Gerosa Arko ali Geri, kot so jo klicali prijatelji, je bila zelo dejavna v slovenski skupnosti v Stuttgartu. Na Pedagoški fakulteti v Ljubljani, kjer je Geri študirala, je spoznala Matevža Lambergarja.

Dobre želje in božji blagoslov je župnik zaželel tudi Andreji Levstek iz Pfullingena, ki je v krogu družine, prijateljev in slovenske skupnosti v Pfullingenu obhajala 50 let življenja.

Geri in Matevž, naj vaju spremlja božji blagoslov in naj vajin zakon blagoslavlja veliko otrok.

Prav tako sta v Stuttgartu praznovala abrahama Marija Petrič in Franc Cerovšek.

Veselje ob praznovanju jubilentov v Heilbronnu

V krogu svoje družine in prijateljev je 50-letnico praznovala Andreja Levstek iz Pfullingena.

Terezija Topolovec, Danijela in njena mama Marija Petrič ob 50-letnici

Ob krstnem kamnu sv. Konrada v Stuttgartu so se vključili v skupnost verujočih ...

Zakrament sv. krsta je v nedeljo, 14. novembra, prejel Louis Zvonimir Seher, sin Anite Seher in Franka Schimmelpenniga. S svojo živahnostjo in odprtostjo je Louis prav prijetno popestril krstno slavlje. Mladi družini želimo prijetno počutje v slovenski skupnosti.

Na prvo adventno nedeljo, 28. novembra, pa sta sv. krst sprejela Anna Malovrh, hči Irene Rožman-Malovrh in Igorja Malovrha, in Robin Kralj, sin Marjane Kralj, roj. Malovrh in Krunoslava Kralja. Krstno slavlje je potekalo kar v treh jeziki: slovenskem, nemškem in hrvaškem ob sodelovanju vseh

Slovenska skupnost iz Oberstorfelda ob adventnem praznovanju

družin, sorodnikov in prijateljev. Mala Ana in Robin sta bila kot kralj in kraljica ob oltarju. Ob tem smo skupno spoznali, da v občestvu

verujočih ni ne mej in ne pregrad. Na koncu smo zapeli pesem Lepa si lepa, roža Marija. Družinama novokrščencev želimo, da bi jih na

Veselje ob krstu Anne Malovrh in Robina Kralja

Sv. krst je prejel Louis Seher.

začeti poti spremljal božji blagoslov in da bi se radi zatekali po varstvo pod Marijin plašč.

Zahvala

Ob tretji obletnici smrti mojega sina Antona Strojana (26. 9. 1947 - 22. 12. 2001) se lepo zahvaljujem vsem, ki se ga spominjate v molitvi, obiskujete njegov grob v Lipici pri Škofji Loki in na njem prižigate sveče.

Zahvaljujem se vsem njegovim prijateljem in znancem iz slovenske župnije v Stuttgartu in njihovemu pevskemu zboru, kjer je Tone živel in deloval. V tolažbo mi je, da ste ga cenili in imeli radi. V mislih je Tone še vedno med nami.

Hvaležna mama Francka

ULM

V večnost je odšel Janko Petrovič

»Človek, kakor trava so njegovi dnevi, kakor cvetlica na polju, tako cvete. Komaj zaveje veter vanjo, je ni več, njen kraj je ne pozna več« (Ps 103,15.16). Bog je edini, ki ve, koliko časa je komu namenil, da ga preživi pod soncem. Nam navadnim smrtnikom ostaja dobronamerno svarilo Božjega Sina:

Pokojni Janko Petrovič

»Bodite torej budni, ker ne veste ne dneva ne ure!« (Mt 25,13).

V torek, 7. decembra 2004, smo se v kraju Rottenacker, ki leži 40 km jugozahodno od Ulma, za vedno poslovili od posmrtnih ostankov pokojnega Janka Petroviča.

Domači nemški župnik in slovenski, g. Kutin, sta izmenjaje vodila dvojezično mašo.

Za mnoge je bilo zanimivo doživetje prepletanja dveh jezikov v liturgiji. Svoj delež so prispevali tudi pevci slovenskega ulmskega pevskega zbora. Zapeli so K tebi želim, moj Bog in V nebesih sem doma. Besedam obeh župnikov v cerkvi se je ob zaključku obreda na pokopališču pridružil tudi predsednik slovenskega društva Slovenija, Vinko Majcen. Po njegovem govoru smo se od žare Janka Petroviča poslovili z narodno pesmijo o Olgici in njenem fantu, ki so jo trije zapeli v slovo in spoštovanje, kajti to je bila pokojnikova najljubša pesem.

Janko Petrovič se je rodil 17. 12. 1934 v kraju Cvetkovci blizu Ptuja v Sloveniji. V domačem kraju je odraščal skupaj z dvema bratoma in eno sestro. Eden od bratov je že pred njim odšel v večnost. Leta 1958 je kot varilec našel zaposlitev v Metalni Maribor. Po desetih letih, 1968, se je podal v Nemčijo. Metalna Maribor ga je posodila firmi Liebherr v mestu Biberach in tako je tu delal do upokojitve. Uživati jo je začel s 1. januarjem 1998.

Tu v Nemčiji je spoznal svojo drugo življenjsko sopotnico, Gertrud, in se z njo 1974 poročil. Prvi zakon doma, v katerem se mu je rodil sin Janko, je namreč kmalu razpadel. Tako je tu ustvaril novo družinsko skupnost in topel dom. Tri hčerke žene Gertrud je vzel za svoje in za

vse lepo skrbel. Po srcu je bil dober in veren človek.

Udeleževal se je maše v slovenski župniji v Ulmu in rad zahajal v prostore kluba društva Slovenija. Njegov hobi je bil nogomet in delo na vrtu.

V zadnjih dneh septembra 2004 se je oglasila zahrbtna bolezen. Niti slutil ni, kako nevarno mu streže po življenju. V sebi je do zadnjega diha nosil upanje, da bo bolezen premagal. Toda bolezen je bila neukrotljiva. Okrepčan s svetimi zakramenti je 25. novembra 2004 zatisnil oči za ta svet in jih odprl za tisti, kjer je sedaj njegov večni dom.

R. Kutin

ŠVICA IN LIECHTENSTEIN

Zadnja dva meseca leta sta bila polna raznih dogajanj med rojaki. Najbolj odmevno je bilo seveda jubilejno 30. martinovanje. Bilo pa je še marsikaj drugega: zelo lepa miklavževanja v Oltenu, Amriswilu, Rütiju, Hünenbergu (letos prvič) in v Zürichu. Med rojaki v Zürichu in Oltenu je tudi letos bil odmeven adventno-božični koncert Nine in Franca Kompareta, Tomaža Plahutnika in Tomaža Bajžlja, v Ženevi je predsednica slovenskega društva Eva Dimčovski pripravila čudovito razstavo svojih umetnin iz keramike. Vse je kar težko naštetiti ... Včasih se kregamo, omahujemo, se jezimo, vendar ustvarjalno rinemo naprej. In to slednje šteje!

Čestitke članoma naše slovenske skupnosti, ki sta se opogumila in

prispevala spodnji poročili. Da bi le še kdo sledil dobremu zgledu!

LUGANO

Vsako četrto soboto v mesecu je praznik za slovensko skupnost v Luganu. Naš dobri in pridni duhovnik David Taljat se vozi k nam iz Züricha skoraj 250 km daleč, da bi z nami daroval slovensko sveto mašo in vsakemu prisotnemu kakšno dobro besedo. Moramo se zavedati, kako pomembno je, da redno prihajamo in se med seboj še bolje organiziramo. Upam, da bo vendarle naše majhno število Slovencev v kantonu Ticino ostalo vztrajno.

Naše oltarno občestvo gradi tudi skupina rojakov iz Milana, ki mora do Lugana premagati kar dobršno razdaljo. Skoraj nikoli ne izostanejo in za to smo jim izjemno hvaležni. Po sveti maši redno posedimo v sosednji gostilni, zapojemo, se pogovarjamo ali pa si privoščimo piknik v naravi.

Sodelujemo tudi z dokaj močnim društvom beneških Slovencev in smo vedno zraven, ko kaj organizira. Zadnja taka velika prireditev, imenovana »Svet na trgu«, je

bila v centru Lugana 23. oktobra. Pripravili smo naše primorske specialitete: friko, brejado, buganco, štruklje; to, kar smo poznali iz otroških dni in jedli v krajih ob Soči in Nadiži. Za glasbo so poskrbeli naši harmonikarji iz slovenskega zamejstva. Taka dogajanja poživijo in odpirajo naša srca.

Toplo pozdravljam vse Slovence v Švici in kadar se podajate na pot proti domu preko sončnega Ticina, se ustavite pri meni na vroči in dišeči kavici.

Marica Uršič

ZUCHWIL

30-letnica slovenskih martinovanj v Švici

Organizacijski odbor Slovenske misije "Veseli Martin" iz Solothurna, Berna in Basla deluje že 30 let; ustanovljen je bil v novembru 1974, ko so organizatorji prvič pripravili sedaj že tradicionalno slovensko martinovanje v Švici v Luterbachu pri Solothurnu, ki se ga je takrat udeležilo okrog 70 obiskovalcev.

Pobudnik prvega martinovanja je bil Martin Brumec, po poklicu vin-

ski kletar, takrat že nekaj let živeč v Švici. Poznal je tradicionalni slovenski običaj martinovanja in si zamislil, da bi bila takšna prireditev dobrodošla tudi za Slovence, ki živijo v Švici. Pri prvi organizaciji mu je pomagal beneški rojak Mario Gošnjak pod okriljem Slovenske misije, ki jo je takrat iz Solothurna vodil pater Angel Kralj.

Da je martinovanje imelo tudi pristno slovensko narodno zabavno glasbo, sta Martin in Mario povabila v goste ansambel "Slovenija kvintet" s pevko Metko Pernat, v Švici poznanim pod imenom "Junge Oberkrainer", ki ga je vodil Rudi Pernat. Ansambel Slovenija kvintet je od takrat polnih deset let igral za Slovence na martinovanju.

Ker je bilo z organizacijo martinovanj preveč dela le za dva, sta se leta 1977 odboru priključila še Milan Greiner in Ivan Klančar. Že po treh letih je zaradi vse bolj množičnega obiska prostor postal premajhen in preseliti se je bilo potrebno v hotel Falken v Solothurnu, kjer je ponavadi martinovale okrog 160 do 200 ljudi.

Iz leta v leto je martinovanje postajalo vedno bolj obiskano in leta

Naj se ve, kje je lepo! Dobrodošli v Luganu.

Najbolj zaslužni - Organizacijski odbor Slovenske misije iz Solothurna

1980 smo si morali ponovno poiskati večjo dvorano, in to v restavraciji St. Urs v Biberistu, ki lahko sprejme do 330 gostov. Odbor pa se je povečal za dva nova člana: Janeza Hatunška in Živka Kordiča.

Organizacijski odbor SM je po osamosvojitvi Slovenije znova moral iskati večji prostor. Slovenska za vest se je prebudila in martinovanja so pritegnila še več ljudi. V dvorani Scintilla v Zuchwilu smo leta 1993 s težavo našli dovolj prostora za več kot 550 ljudi. Seveda je bil razlog za to tudi priznani ansambel Franca Miheliča.

Za dvajseto obletnico leta 1994 je ponovno nastopil ansambel "Slovenija kvintet" s pevko Metko in ob tej obletnici je bil pripravljen poseben jubilejni kulturni program.

Na martinovanju so vsako leto nastopali znani slovenski naro-

dnozabavni ansambli, kot so ansambel Mihelič, Gašperji, ansambel Lojzeta Slaka, Mariborski kvintet, ansambel Svetlin itd.

Letos, 13. novembra 2004, smo praznovali že 30. obletnico martinovanja v Zuchwilu pri Solothurnu, tudi tokrat z jubilejnim kulturnim pogramom.

Nastopili so v Švici živeči glasbeni ustvarjalci:

- duet dveh generacij; Metka Pernat iz Wikona in Maja Greiner iz Oberdiessbacha ob spremljavi Avsenikovega terceta,
- folklorna skupina Encijan iz Oltena,
- konzul v. Jožef Ciraj in njegov sin Izak-Matej iz Berna,
- trobentar Franc Kompare iz Aarburga,
- Pohorski odmev, mladi muzikanti Denis in Andreas Videčnik ter

Andrej Sadek iz Züricha s pevko Darinko Videčnik.

Napovedovalec in povezovalc večera je bil kot vsako leto zopet Milan Greiner.

Do ranih jutranjih ur so nas zabavali Avsenikov trio z Alfijem Nipičem in njegovimi muzikanti. Gostje so lahko uživali ob dobrem petju in šaljivih besedah poznane-ga Alfija ter vrteli svoje pete ob vižah muzikantov.

Bogat srečolov je dopolnil vzdušje, saj smo tokrat imeli kar dva bogata prva dobitka.

Letošnjega jubilejnega martinovanja se je udeležilo krepko čez 500 obiskovalcev.

Gospod veleposlanik Miha Vrhunec je organizatorjem izročil tudi priznanje in zahvalo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Milan Greiner

OZANILA IZ NAŠIH ŽUPNIJ

NEMČIJA

Svete maše v januarju 2005

STUTTGART, sv. Konrad: 1. januarja skupaj z nemško župnijo ob 17. uri; 9., 16. januarja ob 16.30.

BÖBLINGEN, sv. Bonifacij: 6. januarja, praznik Gospodovega razglašenja, nato obisk jaslic v Rennigenu.

SCH. GMÜND, kapela sv. Jožefa: 9. januarja ob 9.30.

SCHORNDORF, kapela pri sestrah: 16. januarja ob 9.00.

AALEN, sv. Avguštin: 16. januarja ob 11.00.

HB-BÖCKINGEN, sv. Kilian: sobota, 22. januarja, ob 17.00, bogoslužje Božje besede.

OBERSTENFELD, Srce Jezusovo: 23. januarja ob 9. uri.

ESSLINGEN, sv. Elizabeta: 23. januarja ob 17. uri.
SLOVENSKI DOM: župnijska pisarna je odprta v torek in petek od 9.00 do 12.00. V torek, sredo in petek tudi od 16.00 do 19.00 ure ter vedno po maši.
SOBOTNA ŠOLA IN ŽUPNIJSKI VRTEC-.
STUTTGART: v mesecu januarju bo šola in vrtec: 15. in 29. od 10. do 12. ure v Slovenskem domu.

REUTLINGEN

BAD URACH, sv. Jožef: v soboto, 8. januarja, ob 17.00

PFULLINGEN, sv. Wolfgang: v soboto, 15. januarja, ob 16.45.

Podrobnejše informacije dobite v mesečni prilogi Naše luči za december in januar: Med nami povedano.

Konzularni dnevi-Stuttgart, Sophienstr. 25/II so redno 1. in 3. četrtek v mesecu: 13. in 27. januarja 2005 od 9.00 do 12.30 in od 13.00 do 16. ure. Tel: 089/543-98-19.

Marko Kremžar: LETO BREZ SONCA

Priznati je treba, da so nekateri od zagovornikov (bila jih je cela vrsta, nekaj imenovanih po »ljudski oblasti«, nekaj pa najetih po svojcih) pogumno branili svoje obtožence. Veselje je bilo poslušati na primer advokatinjo Ljubo Prenner, ki je bila tedaj menda že precej razočarana nad ljudsko pravico, pa tudi nad mnogimi poklicnimi kolegi.

Opoldne so nas odvedli za eno uro v sobe, potem pa se je razprava nadaljevala. Vedno bolj nam je bilo jasno, da se borita vsaj dva, če ne trije člani naše skupine za življenje, čeprav je bilo jasno, da nismo bili člani izdajske, marveč od Nemcev preganjane ilegalne organizacije. Ker pa je bilo vsako odporniško gibanje zunaj OF po komunistični logiki zločin, smo bili jasno vsi zločinci.

Bilo je že pozno ponoči, ko je nastopila kot priča proti visokošolcu, ki je bil med revolucijo domobranski častnik, neka mlajša ženska. Pričala je o izdajalstvu in o različnih grozodejstvih ubogega fanta, ki je kljub temu, da je bil domobranec, ostal pri življenju do razprave, ker se je menda dolgo skrival v bližini doma. Vedeli smo, da po tem pripovedovanju zanj ni rešitve. Poslušalci, ki jih je bila kljub pozni uri še polna dvorana, so po vsakem stavku zgovorne priče glasneje zahtevali za obtoženega fanta – smrt.

Pa se nenadoma oglasi izmed »ljudstva« ženski glas: »Tovariš sodnik! Tovariš sodnik!«

Sodnik Skaberne je pogledal v množico in vprašal: »Kaj hočete, tovarišica?«

»Tovariš sodnik, tejele tam pa nič kaj ne verjemite!«

»Zakaj ne?« je strogo vprašal sodnik.

»Zato – i – veste ..., ona je hotela, – on pa ne ...«

Komaj je dekle umolknilo, se je zakrohotala vsa dvorana. Smejal se je sodnik, smejala oba ljudska sodnika, tožilec se je boril s smehom, mi obtoženci smo se zvijali od smeha, pazniki so se smejali, vsa dvorana je bila en sam krohot. Priča je zardela, se zmedla in zbežala izpred sodnika.

Ko se je smeh polegel, ni bilo več vzdušja za smrtne obsodbe.

Moj zagovornik, ki je zagovarjal tudi Habjana, je svojo nalogo opravil kratko in jedrnato s stavkom: »Obtoženca priporočam ljudski pravici v milostno sodbo.«

A to ni bilo več pomembno. Smrt je izginila iz dvorane.

Ko je ob štirih zjutraj sodnik bral obsodbe, smo se oddahnili. Smrtnih obsodb ni bilo. Ko je prišel sodnik do mojega in Habjanovega imena, je povedal, da bo v najinem primeru upošteval nekdanji jugoslovanski zakon o mladoletnih. Obsodil naju je na zavod za politično prevzgojo za nedoločen čas.

Vse življenje sem sodniku Skabernetu hvaležen za to sodbo. S tem ne mislim, da sem kazen zaslužil. Hvaležen pa sem sodniku, ker ni delal večje krivice, kakor jo je zaradi razmer, v katerih je živel, verjetno moral. Pred nekaj leti je dr. Skaberne umrl. Bog naj mu bo tako dober sodnik, kakor je bil v tistih težkih razmerah vsaj do mene – on. Čeprav si je večina obtožencev pridržala pravico do priziva, je bilo po prebrani obsodbi razpoloženje med nami praznično veselo.

(Nonnenhorn pri Bodenskem jezeru) Zadovoljni udeleženci seminarja SKM Stuttgart

Takrat mi je sodnik še enkrat priskočil na pomoč. Po prebrani sodbi je vprašal vsakega posebej, ali obsodbo in s tem kazen sprejme ali si obdrži pravico priziva. Ker je večina izjavljala, da si to pravico pridržuje, sem tudi jaz, ko me je dr. Skaberne vprašal, samozavestno odgovoril, čeprav me je zavod za prevzgojo rešil ječe, da si »pravico pridržim«. Pa me je tovariš sodnik le grdo pogledal, nekaj zagodrnjal, kar ni bil ravno poklon moji inteligenci in zapisal, da obsodbo sprejemam. Priziv bi lahko odprl pot do manj razumevajoče sodbe.

Mnogo kasneje sem izvedel, kako me je naša Ana, ki je bila prisotna na procesu od začetka do konca, v zadnji minuti rešila verjetno precej hujše usode. Poleg Ane je v dvorani stala neka Moščanka, ki je govorila, da bo pričala proti meni. Ana jo je vprašala, kaj sem storil takega. Pa je ženska povedala, da so jo med okupacijo zaprli Nemci in da sem potem jaz kradel v njenem stanovanju. To je sicer grda laž, a če bi ženska tako povedala pred sodnikom, kako naj bi dokazal, da ni bilo res? Ko se je proces bližal koncu, je Ana svetovala ženski, naj se postavi na hodniku pred dvorano v vrsto med priče, sicer ne bo mogla storiti svoje patriotične naloge. In res. Ženska je šla iz sodne dvorane in se postavila zunaj med naročene priče. Ko je bilo predvidenih pričevanj konec, je sodnik vprašal prisotno »ljudstvo«, če ima še kdo kaj pripomniti ali pričati proti obtoženim zločincem. Nihče se ni oglasil, medtem pa je tovarišica iz Most čakala pred vrati, da jo kdo pokliče. Predno se je zavedla, kako in kaj, je bilo pričevanj konec in sodniki so odšli iz dvorane na posvet.

Ko sem kasneje o tem pripovedoval Zmagu, se mu je posvetilo. Omenjena tovarišica je med okupacijo živela v podstrešnem stanovanju v hiši njegove družine. Neke noči so jo Nemci aretirali, naslednje jutro pa me je Zmago prosil, naj mu pomagam spraviti s podstrešja njegovo in sestrino kolo, če bi nemška policija kasneje vrata na podstrešje zapečatila. Vse kaže, da naju je kdo videl, ko sva spravljala kolesi s podstrešja in je prišel do napačnega zaključka. Ker se jaz tega nisem spomnil, bi na razpravi tajil in izpadel kot tat najslabše vrste. Anina prisebnost me je rešila.

Po razpravi smo se obsojenci na poti v celice objemali od veselja. Nikogar niso poslali na vešala, nikogar pred puške. Vrnil sem se obsojen, a vesel v celico, kjer so se medtem kuhale nevarne stvari.

Že nekaj časa je bil med nami zaprt neki partizanski oficir, zastavnik, ki je bil kljub činu še vedno mladoleten. Zakaj je bil zaprt, ne vem. Imeli smo vtis, da nam je o svoji preteklosti lagal. Ali je le kradel, kakor so pravili, ali je tudi spraval s sveta kakega svojega tovariša, kot so šepetali, ne vem. Nismo mu zaupali, a fant je bil aktiven in je pričel organizirati pobeg.

Nekje, menda na sprehodu po dvorišču, kamor so nas zadnje čase vodili že skoraj dnevno, je našel košček žagice, s katero je marljivo pilil in žagal rešetko na oknu. Večina političnih se v to ni mešala, ker smo bili nezaupljivi, a mladoletni kriminalci in partizani so mu pričeli pomagati. Jaz nisem verjel, da bo železo sploh kdaj prepilil in sem le od daleč gledal zarotnike ob oknu.

Nekega dne pa je rešetko res prepilil in kos železa mu je ostal v roki. Stvar je kar naenkrat postala resna. Železo je hitro nadomestil z lesom, ki so ga dobili iz metlinega ročaja. Ko so bodoči ubežniki les z nabrušenimi žlicami za silo obrezali, so ga pomazali s črno pasto za škornje, ki je bila zastavnikov privilegij. Od daleč ni bilo opaziti, da del rešetke manjka.

Zdaj so potrebovali še vrvi. Jaz sem zastavniku sicer rekel, da ne bom ušel, a svojo odejo sem ubežnikom vseeno dal na razpolago. Pa je niso potrebovali. Iz svojih odej, saj so jih imeli več kot mi, stari politični arestantje, so si spletli dolgo vrv. Ta naj bi segala od prvega nadstropja, kjer je bila naša soba, do tal, ali kot so nameravali, do zidu ob cesti.

V noči s 7. na 8. februar, komaj dan po naši razpravi, so se odločili, da pobegnejo. Menda še vedno nisem verjel, da gre zares, ker sem mirno zaspal.

Nenadoma sta me zbudila luč in kričanje paznikov ter miličnikov, ki so vdrli v sobo. Na okenski polici zunaj rešetke je čepel zastavnik in vse okno je bilo obsijano z žarometi.

Kasneje so mi sojetniki pripovedovali, da sta že dva zlezla skozi okno, ko ju je opazil stražar z dvorišča in prižgal reflektor. Eden se je skobacal nazaj v sobo, še predno so prišli pazniki, zastavnik pa ne. Ves načrt je bil nesmiseln, a naši ječarji so sodili drugače.

Vso noč so nas imeli po hodnikih sem in tja in od časa do časa topli ene bolj, druge manj, česar jim to pot niti nismo preveč zamerili. Najhujše je mahal po nas komandir miličnikov, ki smo mu rekli »črnoroček«.

Namesto desne roke je imel črno protezo. Kazalo je, da je imel v levici zdaj dvojno moč. Starešina Janez, ki sicer ni sodeloval z ubežniki, je bil najbolj zbit. Tožil je, da so mu zlomili dve rebri. Že tako je šepal zaradi rane, ki jo je dobil kot domobranec, zdaj pa so ga brce in udarci naših čuvajev prisilili, da je hodil nekaj dni sključen v dve gubi. Potem so nas zasliševali. Ko so videli, da so bili edini navdušeni ubežniki njihovi lastni ljudje, so se pomirili.

Zarotnike, same partizane, so odpeljali v manjšo celico, nas pa v bližnjo sobo 116. Pazniki so rekli, da so bili oni za kazen obsojeni na strogi zapor. Pa je bilo slišati, da so dobivali v novem domovanju več hrane kot mi, politični.

Čez nekaj dni so se nam, mladoletnim, ki smo menda v takratnih ljubljanskih zaporih edini »pripravili« skupinski pobeg, stražarji le še smejali. V očeh pripornikov smo si seveda pridobili ugled. Da večina pri tem ni sodelovala, ni zmanjšalo naše slave, ki se je nismo branili. Ko sem kasneje premišljeval, kakšen smisel naj bi imel ta poskus nemogočega pobega, sem si stvar lahko razložil le tako, da je zastavnika jezilo, ker je bil zaprt med političnimi in je še vedno čakal na zaslišanje. Verjetno je hotel na ta način vzbuditi pozornost pri tovariših, ki so imeli oblast, pa se zanj niso zmenili. Če je bil to res njegov namen, ga je dosegel.

Tiste dni pa se je po zaporu šepetalo o resničnem pobegu, pri belem dnevu in skozi velika, čeprav ne glavna vrata. Sam tega nisem videl, a med priporniki se je takoj po pobegu takole govorilo.

Jager, sin znane ljubljanske družine, je kot politični pripornik delal v eni izmed jetniških delavnic. Nekega dne je prosil paznika, naj mu dovoli, da ostane med opoldanskim odmorom v delavnici, da bo nekaj dokončal. Dovoljenje je seveda dobil, saj je bila taka zavzetost za delo jasen znak, da je mladi mož na najboljši poti in se že vživlja v novo, socialistično stvarnost.

Ko je bil Jager v delavnici sam, je stopil na mizo in prepilil rešetko, kar ni bi-

lo težko, saj je imel v delavnici na razpolago vse potrebno orodje. Okno je bilo kletno. Zato je lahko zlezal na dvorišče in mirno odšel proti velikim vratom, ki so sicer vodila na prosto, a so bila kot del visokega obzidja vedno zaklenjena.

Iz sob, ki so imela okno na tisto stran, so številni zaporniki začudeno gledali, kako sredi dneva nekdo samcat koraka čez trenutno prazno dvorišče. Ker ni tekel, niti pazniki, ki so to opazovali s hodnikov, niso vedeli, ali streljati ali ne. Saj z dvorišča ne more nikamor. Vendar je Jager potegnil iz žepa ključ, ki si ga je bil naredil, odklenil ogromna vrata, jih odprl le za par centimetrov in že je stal na cesti. Predno je zadonel alarm, je fant sedel v avtu, ki ga je čakal pred vrati in kot sem izvedel kasneje, je bil v nekaj urah čez mejo v Avstriji – z avtom.

Seveda je bil tak pobeg mogoč le z dobrimi zvezami, z dobrimi živci in z dobro denarnico, spravljeno nekje na varnem.

Sredi februarja je prišel na vrsto za sojenje tudi naš sobni starešina. Ko se je vrnil po končanem procesu v sobo in na kratko povedal, kako mu je šlo, je pričel navdušeno govoriti o mladem dekletu, ki je na istem procesu v zagovoru pred polno dvorano, pred sodniki in tožilcem branilo svoje prepričanje, obsojalo komunizem, branilo čast svojih bratov domobrancev in očeta, ki je bil tudi zaprt. Janez nam je z občudovanjem ponavljal nekatere dekletove stavke. Vprašal sem ga po imenu te pogumne deklice. Povedal je, da je bila to neka Cveta Capuder, ki so jo poklicali na razpravo s prostosti in so jo potem skupaj z drugimi odvedli v zapor. Tako sem izvedel, da je bila zdaj pod isto streho z mano ter s svojo sestro in očetom tudi sestrična Cveta. Kakor vedno je tudi pred sodnikom do konca branila, kar je vedela, da je prav. To jo je sicer stalo več let za-

Otroci v Frankfurtu med nastopom v pričakovanju Miklavža

Skupen posnetek z Miklavžem v Ingolstadtu

pora in nato še preganjanja, a glas o njenem nastopu je šel na sodnji od sobe do sobe in ponosni smo bili na naša dekleta, jaz seveda najbolj od vseh. Vedno sem imel Cveto rad in ko bi imel sestro, bi si želel, da bi bila taka, kakor je bila ona. Nikoli ne bo izvedela, kolikim je s svojim pogumom pomagala, da so laže vztrajali.

Po procesu sem kot obsojenec imel nove, dotlej neslutene pravice. Med njimi je bil priporniški program za politično adaptacijo in prevzgojo.

Spet so nas nekaj preselili v novo sobo, ki je imela številko 158. Bil je 14. marca. Tu so nas od časa do časa poklicali na hodnik, kjer so nam komisarji govorili o vsem dobrem bodoče komunistične družbe. Takrat sem prvič slišal vzdihniti starejšega političnega pripornika: »Oh, če bi Tito vedel, kaj se z nami godi! Gotovo bi pomagal ...« Že takrat se mi je, golobradcu, zdel ta vzdih neumen in znak notranje kapitulacije. Danes razumem, da je bil le eden prvih vidnih uspehov kolektivnega pranja možganov. Mar nima še po toliko letih marsikak dober in celo pobožen rojak starega, že rajnega kriminalca skoraj za svetnika? Propaganda, da delajo svinjarije navadni zemljani, da pa sta partija in njen prerok Tito vzvišena nad vsak dvom, je okuževala že v tistih prvih mesecih leta 1946 celo nasprotnike režima v ječi.

Nekajkrat so nas peljali tudi v jetniško dvorano – bivšo kapelo – na »miting«, ki je bil kar zabaven. Tam sem srečal strica Karla. Najprej sva si od daleč pomahala, potem pa je stric izrazil priložnost in se presedel k meni, kar je bilo seveda prepovedano. Bil je miren in občutil sem, da je tudi on srečanja vesel. Nisva mogla veliko govoriti. A tudi le nekaj besed je bilo veliko. Stisnil mi je roko. Že prej mi je nekajkrat poslal pozdrave po arestantski pošti, ki so jo ustno prenašali tako kiblarji kakor delilci hrane. Oboji so bili namreč zaporniki, ki so opravljali to delo za dodatek pri menaži. Takrat, na koru jetniške kapele, med petjem partizanskih pesmi in zabavnimi skeči sva se s stricem Karlom zadnjikrat srečala. Imam ga v spominu kot modrega, pogumnega in globoko vernega moža. Po poklicu je bil zgodovinar in kasneje, po prestanem zaporu se je spet posvečal tej stroki, čeprav ni imel od nje pravzaprav nobene koristi. Ko je leta kasneje, že pri hčerki v Izoli, napisal svoje spomine, mi je sporočil v Argentino, da bo en izvod zame. Cveta in njen mož Zvonko Grahek sta stričevo obljubo izpolnila. Zajetni rokopis sta pretipkala, dala vezati in mi kopijo poslala. Hranim ga v družinski knjižnici ob spisih svojega očeta.

V tej sobi smo dočakali še drug nepričakovan privilegij. Med nas so prišle knjige. Delovati je pričela jetniška knjižnica. Še vedno smo sicer ležali po tleh, a spremembe so nam vzbujale upanje.

Knjige so menda tedensko nosili od sobe do sobe na pladnju. Hitro je bilo treba pograbititi eno, ker se je pazniku, ki je spremljal zapornika s pladnjem, vedno mudilo. Če se prav spomnim, sem bil le dvakrat deležen tega užitka. Tem večji slučaj je, da sem ob tej priložnosti dobil v roke knjigo iz knjižnice tetke Mili. Morda sem jo izbral s pladnja, ker so mi bile platnice domače. Ne spomnim se več, katera je bila, a ko sem knjigo odprl, sem opazil na prvi beli strani tetin podpis. Ni bilo dvoma. Knjiga je prišla v sodnijsko knjižnico iz naše hiše.

Vsa stvar v resnici ni bila nič skrivnostna. Našo hišo je zasedla OZNA in imela v njej svoje pisarne, v kleti pa zasilne zapore. Ker je svet majhen, sem bil v eni izmed sob zaprt nekaj časa z nekom, ki je prebil prve dni svojega arestantstva v naši kletni pralnici. Prav natanko je opisal podzemlje mojega doma. Vedel je, kje je bila shramba, kje drvarnica in da je bila v pralnici kamnita kad, ob njej pa velika peč za kuhanje perila. Ker je bila zima, se je ob tej peči grel skupaj z nekaterimi drugimi priložnostnimi gosti. Za gorivo so jim služile tudi knjige, ki so ležale na velikem kupu ob peči. Da bi se prepričal, kako je končala naša družinska knjižnica, sem moža vprašal, če se katere izmed knjig spomni. Pomislil je in rekel, da je bilo treba Jakopičev zbornik trgati po malem, ker je bil predebel, da bi ga naenkrat stlačili v peč. Dal jim je sicer precej goriva, a je bilo z njim dosti dela. Knjig je bilo veliko. Spomnil se je, da jih je bilo med njimi še nekaj, ki so bile prav nepraktično debele. Ker so bile stare in nemško pisane, niso bile zanimive. Njega so iz naše kleti premestili, predno so prišle vse knjige na vrsto za kurjavo. A ker ni bil zadnji pripornik na moščanski

OZNI, so naše knjige izpolnile svojo družbeno funkcijo verjetno tako, da so grele premražene »proti ljudske elemente«.

Bojim se, da so bile nemško pisane knjige, o katerih je govoril moj sotrpin, deli »Slave vojvodine Kranjske«, ki jo je napisal plemeniti Valvasor z vse drugačnim namenom. Naš ata je pričel prevajati to monumentalno delo pod okupacijo, kmalu po pričetku vojne. Rekel je, da kot časninar zdaj nima pravega dela, da pa je zadnji čas, da Valvasorja nekdo prevede. Ko se je zvečer vračal iz službe in mu je policijska ura onemogočala drugačno dejavnost, je sedel za mizo, razprostrl pred seboj debele Valvasorjeve knjige, nekaj slovarjev, pa zajetno mapo s svojim rokopisom in prevajal pozno v noč. Ker je bilo z rokopisom lažje kuriti kot z vezanimi knjigami, je sad atovih naporov končal v ognju najbrž še prej kot original.

In kaj ima opraviti to s tetkino knjigo v zaporih na Miklošičevi? Očitno podstrešnih sobic, kjer je stanovala, niso izpraznili takoj, kot se je to zgodilo z našim stanovanjem. Ob selitvi OZNE v primernejše prostore pa je morda kdo menil, da bi knjige s podstrešja, ki niso bile socializmu nevarna literatura, lahko našle primerno zaposlitev na sodnji, ki je konec koncev spadala pod istega gospodarja. Vendar so bila to le moja ugibanja, ker sem že takrat nepojasnenim pojavom rad iskal logične razlage.

Tudi v tej sobi med nami ni manjkalo navadnih zapornikov, ki so se mi zdeli po večini zanimivi ljudje. Nekega dne so pripeljali med nas fanta, ki je povedal, kako so se na nekem mitingu po plesu stepli. Milica je prišla mirit, fantje pa, ki so se do tedaj pretepali med seboj, so zdaj složno udarili po ubogih miličnikih. Nič ga ni skrbelo. Dobre volje nam je razlagal, da je pri njih že taka navada, da se po mitingih stepejo. Zaprli so ga le zato, ker je nekega miličnika preveč usekal, a je upal, da bosta kmalu oba doma. Miličnik iz bolnišnice, on pa iz aresta.

Na tako hiter izpust pa ni mogel računati drug sojetnik, ki je

Miklavž je obdaroval najbolj pridne otroke v Münchnu.

bil žrtev svoje prevelike postave in premočnih mišic. Miličniki so ga prišli aretirat, ker je bil, po njegovem mnenju, v gostilni malo preglasen. Pa je mož enega miličnika vrgel ven, drugega pa zagrabil za noge in ga z glavo navzdol potlačil v stranišče, česar ne bi mogel, če ne bi bil oni majhen, sam pa velik. Tako pa je bilo vse ravno prav in mož se ni mogel ustaviti skušnjavi, ki ga je stala nekaj mesecev zapora.

Kriminalci so imeli tudi to dobro lastnost, da so radi govorili. Politični smo o svojih zadevah previdno molčali, malo ker nismo vedeli, kdo v sobi bi bil lahko špicelj OZNE, malo da nismo spravljali in težave sotrpinov, kadar so jih na zaslišanjih spraševali o nas. Oni pa, ki niso imeli težav z OZNO, temveč s čisto običajno milico, so se s svojimi resničnimi ali pa namišljenimi dejanji navadno kar radi pobahali.

Dnevi mojega zapora so se bližali koncu. Naj se ozrem pred odhodom še na dogodke, ki so mi segli globoko v dušo, čeprav o njih ni zapisanih sledov v zvezku, ki sem ga pisal v »Zavodu za prevzgojo«.

Tako doživetje je bila na primer samotna noč v bunkerju sredi zime.

Bilo je mrzlo popoldne, ko so nas peljali na kratek sprehod po dvorišču.

Istočasno so peljali prav tja tudi jetnike iz neke druge sobe. Na stopnicah, kjer sta se obe vrsti za kratek čas pomešali, se je prirnil do mene nepoznan sotrpin: »Si ti Kremžar iz Most?«

Prikimal sem.

»Si poznal Leskovca?«

»Katerega?« sem vprašal.

»Dušana. Bogoslovca.«

Pritrdil sem.

»Na Primorskem so ga umorili. Povej, če vidiš koga njegovih. Predno je umrl, je zaklical ›Živel Kristus Kralj!‹ Umrl je kot mučenec. Si razumel?«

Rekel sem, naj bo brez skrbi in se mu zahvalil.

Ko se je stražarjem zdelo, da smo se nadihali dovolj svežega zraka, so nas vse hkrati, premražene, napotili proti vhodu in nazaj v jetniško poslopje. Med vrati pa me je stražar zagrabil in potegnil na stran. Hip nato je potegnil iz vrste tudi onega, meni nepoznanega sotrpina.

»Kaj sta govorila?«

»Nič.«

»Boš že videl nič. Ves čas smo vaju opazovali. Kaj sta govorila?«

To je bilo sicer iz trte zvito, ker po onem kratkem sporočilu nisva več govorila, a v danem položaju je bila vsaka razlaga nesmiselna. Nobeden od naju ni priznal. Odvedli so naju naravnost v klet, v bunker. Njega so vrgli v tesno celico, ki je bila, kot sem opazil s hodnika, polna repe, mene pa v enako majhno podzemsko samico na nasprotni strani, le da je bila moja ponekod sveže pobeljena.

Za mano so se s treskom zaprla težka vrata. Zarožljali so ključ in ostal sem sam. Ozrl sem se. Visoko gori je bila zamrežena lina brez šipe. Z dvorišča je v bunker vdiral večerni, zimski mraz. Ob steni je bilo vzdano ležišče iz debelih desk, v kotu majhna železna kibla. Vse ostalo je bil cement. Bil sem brez odeje, sredi podzemske celice. Nihče mi ni povedal, koliko časa bom tu. Da bi se ogrel, sem pričel hoditi sem in tja. Menda sem lahko naredil štiri korake podolgem in poldruega počez. Stemnilo se je in postalo je jasno, da večerje ne bo. Od časa do časa je pri vratih podrsalo. Stražar me je opazoval skozi lino, ki je bila kot v

V Göteborgu so se najmlajši razveselili obiska njihovega dobrotnika Miklavža.

vseh tudi v teh vratih. Vseeno mi je bilo. Verjetno gleda, ker mu je v kleti dolgčas. Bog ve, če tudi stražarja zebe.

Pričel sem ogledovati pobeljene stene. Opazil sem, da je pod beležem polno večjih in manjših vdolbinic. Celica je bila zbita od krogel in neenakomerni belež je zakrival kri. Slišal sem, da so pred meseci v bunkerjih pobijali jetnike – brez procesov. To so vedeli povedati tisti, ki so bili na sodnji zaprti že od prihoda »svobode«. Govorili so, da so partizani žrtev pahnili v bunker in jo od vrat prereševali z brzostrelkami. Od krogel razbite stene v človeški višini so to potrjevale. A niso streljali le od vrat. Tudi stranski steni sta bili razbiti od krogel, posebno tista levo od vhoda. Od tu so ljudje odhajali v večnost ...

Noč je bila mrzla. Hodil sem od stene do stene. Ko sem se utrudil, sem legel na deske. Skozi lino je prihajalo od zunaj s strupenim mrazom nekaj svetlobe. Ne vem, ali je bil mesec ali luči na dvorišču. Zeblo me je, da nisem mogel spati. Vstajal sem in hodil po celici. Ustavljaj sem se ob steni in otipaval pobeljeni zid. Pod prsti sem čutil sledove krogel. Stal sem na mestu, kjer je stal nekoč pred mano nekdo, ki mu je bila krogla namenjena. Ali je bil pripravljen? Se je bal? Je prosil? Ali ga je krogla ubila takoj ali je izkravel na tleh v bolečinah? Koliko jih je bilo? Pretipal sem vse stene. Povsod so bili sledovi. Skušal sem moliti, pa mi ni šlo. Ure so tekle v prazno.

Po 24 urah sem bil ves premražen in trd. Tresel sem se in šklepetal z zobmi, čeprav sem skoraj ves čas v ozki celici prehodil.

Ko so me po prestani kazni naslednji dan vrnili v sobo med sojetnike, so me ti grel in mi drgnili premražene ude, da sem prišel k sebi. Tudi onega drugega fanta so istočasno potegnili iz celice z repo. Pokimala sva si. Nikoli več se nisva srečala.

Pa ni bil bogoslovec Leskovec edini, ki je tiste mesece umiral z mislijo na Kristusa Kralja.

Na dvorišču jetnišnice je umrl enake smrti duhovnik dr. Peter Križaj, prijatelj mojega brata Marjana.

Dobro sem ga poznal, še predno je odšel v semenišče. Bil je miren, blag fant. V zaporu sva se srečala dvakrat, obakrat na hodnikih. Prvič le od daleč, mimogrede. Pomahala sva si. Drugič pa ko so njega peljali po stopnicah v nižje nadstropje, mene pa s paznikom v ambulanto, da so mi namazali rane, ki so se mi delale po bokih od ležanja na tleh. Z nasmehom mi je stisnil

Glej ga. Miklavž je že v Frankfurtu.

v roko nekaj suhih sliv, ki jih je potegnil iz žepa. Gotovo jih je dobil v paketu od domačih.

Z okna naše sobe sem nekoč videl, kako so ga odpeljali v črnem avtomobilu zvezanega na »zaslišanje« k sv. Urhu, kjer je bil med vojno kaplan in domobranski kurat. Videl sem tudi, kako se je v spremstvu oznovcev po isti poti vračal okrvavljen. Partijska propaganda je ustvarila okrog kaplana Križaja zločinski mit, ki so mu nazadnje nasledli celo nekateri katoličani. Komunistična propaganda je potrebovala duhovnika, ki bi ga ljudstvo zasovražilo. Izbrala je Petra Križaja.

Potem sem ga videl še na poti v smrt. Vedeli smo, da bo Peter obešen na enem od dvorišč kaznilnice. Pazniki so nam povedali uro. V celici smo jo pričakovali molče. Vsak na svojem mestu ob steni smo čakali in mnogi tiho molili. Ko se je približala ura, sem se vzpel na okno, od koder se je videlo na dvorišče, in čakal. V kratkem sprevedu so ga peljali na morišče. Pred njim in nekaj korakov za njim so šli stražarji. Duhovnik dr. Peter Križaj je stopal v svoji črni obleki proti vešalom sam. Videti je bil miren in zbran.

Se nadaljuje

ENKRATNOST

»Pri poročilih so se nekaj razburjali zaradi ponaredkov. Kaj je ponaredek?« je mozgal na glas Luka.

Očka je bil takoj pripravljen vse lepo pojasniti: »O ponaredku govorimo, ko nekdo kopira neko umetnino in jo skuša prodati za original.«

KDOR JE POŠTEN, BODO NJEGOVI SADOVI DOBRI

Pristnost je pojem, ki ga lahko prenesemo na veliko stvari: na umetniško ali literarno delo, na obnašanje in značaj neke osebe ...

Značaja človekove osebe ne moremo spremeniti, zato ga moramo sprejeti, kakršen je. Lahko pa spremenimo drže v našem obnašanju in naših navadah. S tem postajamo oseba, ki se uči, razvija in raste.

Tak človek je odprt in za druge bolj pristen.

»NI DOBREGA DREVEŠA, KI BI RODILO SLAB SAD IN NI SLABEGA DREVEŠA, KI BI RODILO DOBER SAD!«

NAREDI SAM

ŠKATLE ZA BOŽIČNO OKRASITEV

1. POTREBUJEŠ:

- KARTON ali DEBEL PAPIR,
- ŠKARJE,
- LEPILO,
- BARVICE.

2. NA KARTON NARIŠI RAZPRTO ŠKATLO...

3.JO IZREŽI, ZAPOGNI PO ČRTICAH IN ZLOŽI.

4. NA BELI PAPIR NAPIŠI ALI NARIŠI VSEBINO ŠKATLE.

5. NAPIŠANE, NARISANE VSEBINE NALEPI NA ŠKATLE.

6. PO KONČANIH PRAZNIKIH POSRAVI JASLICE IN VSE OKRASKE V ŠKATLE, KJER BODO POČAKALI NA DRUGO LETO.

Prilagojeno po knjigi Ena vrлина za vsak teden, založba Družina.

“Ni vam potrebno tako na široko odpirati ust,” reče zobar pacientu.

“Ali ne boste vrtali?”

“Bom, a jaz bom ostal zunaj!”

V čakalnici je nepopisna gneča. Doktor pride v ordinacijo z zamudo in takoj vpraša:

“Kdo najdlje čaka?”

“Jaz, gospod doktor. Lansko jesen sem vam montiral centralno kurjavo, pa mi še niste plačali!”

“Šef, ali lahko dobim teden dni dopusta?”

“Zakaj pa?”

“Jutri se bom poročil in moja žena bi bila zelo vesela, če bi jo spremljal na poročnem potovanju!”

“Vi ste bili pa gotovo čudežni otrok!”

“Ali res tako mislite, šef?”

“Da, verjetno ste pri šestih letih vedeli toliko kot zdaj.”

“Žena, kam si dala moje nogavice za golf?”

“Katere nogavice?”

“No, tiste z osemnajstimi luknjami!”

“Z možem sva zelo pazljiva. Če se kregava, pošljeva otroke na dvorišče,” razlaga Lidija Mojci.

“Saj se jim pozna, da so veliko na svežem zraku.”

“Zakaj papež po vsakem postanku letala poljubi zemljo?”

“To pa ja ve vsak, kdor se je že peljal z letali ALI-TALIA!”

Mama je razložila hčerki, da se bolezen loti vedno najšibkejšega dela telesa. Mala se je oglasila:

“Sedaj pa vem, zakaj očeta vedno boli glava!”

Oče je pretepel sina in da bi preveril učinek, ga je vprašal:

“Ali veš, zakaj sem te prebutal?”

“Krasno! Najprej me pretepeš, potem pa ne veš zakaj!”

Ženska reče taksistu:

“Peljite me v porodnišnico!”

Šofer na vso moč požene avto, potnica pa se oglasi: “Saj vam ni treba tako hiteti! Jaz sem tam zaposlena.”

“Natakar, ker imam samo pet tisočakov, mi, prosim, vi svetujte.”

“Pojdite v cenejši lokal.”

“Janezek, zakaj ti domače naloge vedno piše očka?”

“Ker jih dedek ne zna, mami pa nikoli nima časa!”

Policist je plesal z dekletom v diskoteki. Bilo je zelo vroče in ona je rekla:

“Ne razumem, da so pozabili na air condition!”

“Ja, ta skupina je tudi meni najljubša!”

Starejši pacient potrka na vrata okulistove ordinacije. Odpre mu medicinska sestra in zavpije nanj:

“Kaj ne vidite napisa, da je trkanje prepovedano!?”

“Ne, zato sem pa tukaj.”

Mož in žena sta dala z vlečno službo odpeljati avto na servis.

“Pravzaprav je imel prejšnji lastnik, ki ti je avto prodal, prav, ko je rekel, da porabi izredno malo bencina!” je ugotovila žena.

“Želim bonboniero z najboljšimi čokoladnimi bomboni za mojo ženo.”

“Torej jo želite presenetiti?”

“Vsekakor jo bom. Ona namreč pričakuje, da ji bom kupil avto.”

Rešitev križanke NL 10/04

1	O	2	D	3	S	4	K	5	O	6	Č	7	I	8	Š	9	Č	10	E
10	B	11	U	12	M	13	A	14	∇	15	A	16	V	17	T	18	O	19	R
12	S	13	R	14	E	15	D	16	I	17	Š	18	Č	19	E	20	∇	21	A
14	E	15	∇	16	T	17	∇	18	D	19	A	20	∇	21	V	22	S	23	∇
19	D	20	R	21	I	22	N	23	A	24	∇	25	S	26	I	27	O	28	N
24	E	25	M	26	Š	27	O	28	∇	29	M	30	I	31	L	32	K	33	A
26	N	27	A	28	N	29	O	30	∇	31	M	32	E	33	T	34	E	35	R
28	O	29	N	30	I	31	∇	32	A	33	Ž	34	∇	35	N	36	I	37	T
32	S	33	∇	34	C	35	I	36	∇	37	M	38	E	39	T	40	∇	41	V
35	T	36	R	37	A	38	M	39	I	40	N	41	E	42	C	43	∇	44	N

501A0 Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. – Naš naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-40721 Hilden pri Düsseldorfu. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). – Informacije dobite pisno ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

501A1 – Prodam novejšo enodružinsko hišo z okrog 100 m² stanovanjske površine in zemljiščem 500 m² z

vsemi priključki na mirni lokaciji v Grajenščaku pri Ptujju. Informacije zvečer. Tel. 02-25-13-557.

501B1 – Prodajamo pozidano parcelo pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah (20 min. iz Maribora). Velikost parcele je 7800 m² z gostilno, zgrajeno leta 1990. Komunalno je urejena. Možna dograditev, camping, čolnarna, dom za ostarele ... Kontakt: Christian Diepold, Sudetenstr. 22, 85622 Feldkirchen. Tel. 089-6891 9626, faks: 089-6809 4046

Dragi prijatelji misijonov! Iskreno se vam zahvaljujem za pomoč, ki ste jo izkazali pri moji akciji zbiranja znamk vseh vrst in odrabljenih telefonskih kartic, ki se nadaljuje. Znamke in telefonske kartice lahko še naprej pošiljate na moj naslov: Franc Saksida, ulica Biasoletto 125, I – 34142 Trst / Trieste, Italia. S to akcijo podpiramo slovenske misijonarje. Voščim Vam obilo blagoslova in božjega varstva v novem letu 2005.

Obvestilo naročnikom in bralcem NL

Z novim letnikom smo na uredništvu sklenili nekaj sprememb v naši reviji, ki jih boste bralci zagotovo opazili. Večja sprememba je drugačen papir, ki je sicer nekoliko manj gladek, zato pa se pri branju ne blešči. Popravili in posodobili smo stran z naslovi misij in jo obogatili z elektronskimi naslovi duhovnikov ter naslovi internetne predstavitve nekaterih župnij, ki to že imajo. Zavedamo se, da je s tem stran zelo 'nabita' in pisava je nekoliko manjša kot prej. Vendar se na drugačen način ni dalo spraviti v ta prostor toliko podatkov. Preoblikovali smo tudi nekatere stalne rubrike v prvem delu revije, da bi primerno odgovorili na želje in predloge naših bralcev.

Nekaj teh posegov je torej povsem uredniškega značaja in druge pomenijo prilagajanje finančnim pogojem, ki so pomembni za obstoj Naše luči. Sem spada tudi že v prejšnji številki najavljena povišana cena revije na 23.- evrov za naročnike v Evropi. Ostale cene se ravnaajo po tej ceni z dodatnimi stroški razpošiljanja. Večina naročnikov dobiva revijo preko poverjenikov - izseljenskih župnij. Zadnje leto tudi župnije v Nemčiji ne dobivajo več toliko podpore za razpošiljanje tega tiska in si morajo pomagati z zmanjševanjem stroškov. Tako bo vsekakor dobrodošla vsaka podpora, ki jo ljubitelji in podporniki našega tiska lahko nudite bodisi svoji župniji ali upravi revije s svojimi podporami in darovi. Bančni račun Naše luči: PJ -Kirchenstiftung, Bank im Bistum Essen, BLZ 360 602 95, Konto 20 940 026.

Pristojne prijavnne službe v evropskih državah marsikaterega našega izseljenca še vedno vodijo kot jugoslovanskega državljan, čeprav ima le-ta slovenski potni list. Sprememba vpisa državljanstva se pač ne izvrši avtomatično, zato preverite sami na prijavnem uradu svojega bivališča, ali je vpis državljanstva pravičen. Predstavite svoj novi potni list in zahtevajte, da vas vpišejo pod kodo 131, ki je oznaka za Slovenijo. Marsikje z začudenjem ugotavljamo, kako malo slovenskih državljanov objavljajo različne statistike.

Oglas sme obsegati največ 50 besed. Cena oglasa je 20 EUR za enkratno objavo. Vsaka beseda od 50 dalje stane 0,50 EUR. Celoletna objava z isto vsebino je 150 EUR. Z večkratno zaporedno objavo narašča tudi popust. Oglase sprejemamo do 5. v mesecu za naslednjo izdajo. Plačilo pri poverjenikih, slovenskih župnijah ali na uredništvu.

NAŠA LUČ Glasilo Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

Izdajatelj in založnik: DRUŽINA, SI-1000 Ljubljana, p. p. 95 • **Glavni urednik:** Janez Pucelj, München, Nemčija • **Odgovorni urednik:** Ljubo Bekš, Ljubljana • **Uredništvo:** Naša luč, Poljanska c. 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: 01/438-30-50, faks: 01/438-30-55 • **Uprava:** Krekov trg 1, SI-1000 Ljubljana, tel. 01/231-32-41, E-naslov: beksl@siol.net, E-naslov: janez.pucelj@t-online.de

NAROČNINA (v valuti zadevne države): Evropska zveza 23 EUR • Slovenija 5.000 SIT • Švedska 210 SEK • Švica 35 SFR • Velika Britanija 15 GBP • Avstralija 39 AUD • Kanada 36 CAD • ZDA 28 USD • Hrvaška 174 HRK

V ceno izvoda je vračunan 8,5 % DDV. • Revija izhaja tudi s finančno pomočjo Ministrstva za kulturo.

Naročnino lahko plačate pri poverjenikih ali na upravi. **Transakcijski račun pri NLB d.d.:** 02014-0015204714, DRUŽINA, d.o.o., s pripisom za Našo luč, IBAN SI56020140015204714, SWIFT LJBAS12X • **Devizni račun pri NLB, d.d.:** 01000-0000200097-140-7100-1189115. • Nove naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava. **Oblikovanje in grafična priprava:** TRAJANUS, d.o.o., Kranj • **Tisk:** Tiskarna SCHWARZ, d.o.o.

ZVEZA SLOVENSКИH IZSELJENSKИH DUHOVNIKOV, DIAKONOV IN PASTORALNIH SODELAVCEV V EVROPI

ANGLIJA

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA LONDON
62, Offley Road, LONDON SW9 0LS
T/F (*44) 020. 7735 6655
župnik: Stanislav Cikaneč
e-naslov: cikaneč@msn.com

AVSTRILIJA

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA DUNAJ
Einsiedlergasse 9-11, 1050 WIEN
T (*43) 01. 5442 575
župnik: mag. Stanislav Žlof
e-naslov: stane.zlof@email.si
delegat: Anton Štekl, (odsoten)

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA LINZ
župnik: mag. Stanislav Žlof (glej Dunaj)
informacije: Anton Zore, T 07. 3230 4588

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA GRADEC
Mariahilferplatz 3, 8020 GRAZ
T (*43) 0316. 7131 6937
župnik: p. mag. Jože Lampret

SLOVENSKA KAT. MISIJA VORARLBERG
Kirchweg 6, 6841 MÄDER, Vorarlberg
T (*43) 05. 5236 2166,
pT 066. 4526 0667, F 05 52 36 21 666
župnik: Janez Žagar

SLOVENSKA KAT. MISIJA SPITAL
Drau Marienkapelle, Villacherstr., SPITAL
župnik: mag. Jože Andolšek
Št. Primož 65, 9123 Št. Primož
T (*43) 042. 3927 19

BELGIJA - NIZOZEMSKA

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA EISDEN
Guill. Lambert laan 36, 3630 EISDEN
T/F (*32) 089. 7622 01, pT 0476. 8621 60
župnik: Alojzij Rajk, e-naslov: lrjak@pi.be

SLOV. PASTORALNI CENTER BRUSELJ
Av. Couronne 206 Ixelle, 1050 BRUXELLES
T/F: (*32) 02. 6477 106
župnik: Alojzij Rajk, e-naslov: lrjak@pi.be

FRANCIJA

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA PARIZ
3, Impasse Hoche, 92320 CHATILLON
T (*33) 01. 2536 443, F 01. 4253 5670
župnik in delegat: Jože Kamin
duhovni pomočnik: Toni Drašček
e-naslov: joton@free.fr

SLOVENSKA KAT. MISIJA MERLEBACH
14, r. du 5 Decembre, 57800 MERLEBACH
T (*33) 03. 8781 4782,
T mlín (*33) 03. 8701 0701
župnik in delegat: Jože Kamin,
duhovni pomočnik: Toni Drašček
e-naslov: joton@free.fr

duhovnik v pokoju: Anton Dejak
9, rue Saint Gorgon, 57710 AUMETZ
tel. (*33) 03. 8291 8506

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA NICA
6, rue Vernier, 06000 NICE
T (*33) 04. 9388 5851
župnik: Štefan Čukman

HRVAŠKA

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST ZAGREB
oskrbovana iz Slovenije. Informacije:
dekan Anton Trpin, T (*386) 07. 3380 015
Trubarjeva 1, 8310 Šentjernež
e-naslov: zupnija.sentjernež@rkc.si

ITALIJA

SLOVENSKA KATOLIŠKA SKUPNOST RIM
Via Appia Nuova 884, 00178 ROMA
T (*39) 06.7184 744, F 06. 7187 282
rektor msgr. dr. Joško Pirc
e-naslov: rettore@slovenik.it

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST MILANO
cerkev Corpus Domoni, ul. Canova 4
župnik: Karel Bolčina, T (*39) 0481. 21849
pT 0338. 1958 889, F 0481. 5192 17
Trg sv. Andreja 1/a, 34170 Gorica/Italija
e-naslov: donkarel@tiscali.it
informacije: K. Donno, T 02. 3800 8218

NEMČIJA

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA BERLIN
Kolonnenstr. 38, 10829 BERLIN
T (*49) 030. 7845 066, T 030. 7881 924
F 030. 7883 339
spletna stran: <http://www.skamberlin.de/>
župnik: Izidor Pečovnik
e-naslov: dori@skamberlin.de

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ESSEN
Bausemshorst 2, 45329 ESSEN
T (*49) 0201. 3641 513
T/F (*49) 0201. 3641 804
spl. stran: <http://www.slomisija-essen.de/>
župnik: Alojzij Zaplotnik
e-naslov: azaplotnik@t-online.de
diakon: Stanislav Čeplak,
e-naslov: sceplak@t-online.de

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA KÖLN
Moltkestr. 119-121, 50674 KÖLN
T/F (*49) 0221. 5237 77
župnik: Martin Mlakar
e-naslov: skm.koeln@t-online.de

SLOVENSKA KAT. MISIJA FRANKFURT
Holbeinstr. 70, 60596 FRANKFURT
T (*49) 069. 6365 48, F 069. 6330 7632
spletna stran:
<http://home.t-online.de/home/skg ffm/>
župnik: Martin Retelj
e-naslov: skg ffm@t-online.de

SLOVENSKA KAT. MISIJA MANNHEIM
Römerstrasse 32, 68259 MANNHEIM
T (*49) 0621. 285 00, F 0621. 7152 106
Spl. stran: <http://www.skm-mannheim.de/>
župnik: Janez Modic
e-naslov: janez@skm-mannheim.de

SLOVENSKA KAT. MISIJA INGOLSTADT
Aventinstr. 25, 85051 INGOLSTADT
T (*49) 0841. 590 76, T/F 0841. 9206 95
župnik: Stanislav Gajšek
e-naslov: skm.in@t-online.de

SLOVENSKA KAT. MISIJA STUTTGART
Staffenbergstr. 64, 70184 STUTTGART
T (*49) 0711. 2328 91, pT 0178. 4417 675
F (*49) 0711. 2361 331
spletna stran: <http://www.skm-stuttgart.de/>
župnik: dr. Zvone Štrubelj
e-naslov: zvones@gmx.de

SLOVENSKA KAT. MISIJA AUGSBURG
Klausenberg 7c, 86199 AUGSBURG
T/F (*49) 0821. 979 13, pT 0173.5937 313
župnik: Roman Kutin
e-naslov: roman.kutin@volja.net

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ULM
Olgastralße 137, 89073 ULM
T (*49) 0731 - 272 76
župnik: Roman Kutin, (glej Augsburg)
voditelj: dr. Marko Dvorak
e-naslov: marko.dvorak@t-online.de

SLOVENSKA KAT. MISIJA MÜNCHEN
Liebigstr. 10, 80538 MÜNCHEN
T (*49) 089. 2219 41, F 089. 2193 79016
e-naslov: slovenischsprachige-mission.muenchen@erzbistum-muenchen.de
spletna stran: www.skm-muenchen.de
župnik: Marjan Bečan
e-naslov: mbecan@erzbistum-muenchen.de
pastoralni sodelavec Slavko Kessler
e-nasl.: skessler@erzbistum-muenchen.de
delegat: msgr. Janez Puceļj
Liebigstr. 10, 80538 MÜNCHEN
T (*49) 089.2193 7900, pT 0173.9876 372
F (*49) 089. 2193 79016
e-naslov: zveza-sid@msn.com

SRBIJA IN ČRNA GORA

SLOVENSKA KAT. SKUPNOST BEOGRAD
Hadži Milentija 75, 11000 BEOGRAD
T (*381) 11. 4357 12
župnik: msgr. Jože Hauptman

ŠVEDSKA

SLOVENSKA KAT. MISIJA GÖTEBORG
Parkgatan 14, 411 38 GÖTEBORG
T/F (*46) 031. 7115 421, spletna stran:
<http://home.swipnet.se/zvone/sl/frames-si.htm>
župnik: Zvone Podvinski
e-naslov: zvone@telia.com

ŠVICA - LIECHTENSTEIN

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ZÜRICH
Hallwylstrasse 60, 8004 ZÜRICH
T (*41) 01.3013 132, pT 079. 7773 948
F (*41) 01. 3030 788
spletna stran: <http://www.slomisija.ch>
župnik: mag. David Taljat
e-naslov: taljat.david@bluewin.ch

RAFAELOVA DRUŽBA, Poljanska 2, SI-1000 Ljubljana, tel. (*386) 1-438 30 50, faks (*386) 1-438 30 55

Poslovni račun pri NLB d.d.: 02014-0253581535, voditelj: Janez Rihar, Podbrezje 151, 4202 Naklo, tel. (*386) 4-532 94 40

Jubilejno 30. martinovanje rojakov v Švici

Maja Greiner in Metka Pernat sta zapeli z Alfijevimi muzikanti.

Martinovanju je zagotovljena prihodnost, kajne!

Mladi, a dobri - naš Pohorski odmev

Nastopajoči domači martinovalci

Oltenski Encijan nam je še zadnjič zaplesal.

Tudi Franc Kompare je dal vse od sebe.

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

436 676₂₀₀₅

920051104,1

COBISS

